

*„Prognoza oddziaływania na środowisko
Programu ochrony środowiska
dla miasta i gminy Pisz
na lata 2012 - 2015
z perspektywą do roku 2018”*

WYKONAWCA:

mgr inż. Joanna Sawicka
Agnieszka Tomaszewska

HYDROS
JACEK SAWICKI I JOANNA SAWICKA
SPÓŁKA CYWILNA

Firma konsultingowo - projektowa

MARZEC 2012 r.

SPIS TREŚCI

1 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	5
1.1 Wprowadzenie.....	5
1.2 Podstawa opracowania	5
1.3 Cel opracowania.....	5
2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	6
3 INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	8
4 ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE	10
5 CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO MIASTA I GMINY PISZ ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU WYBORU WARIANTU ZEROWEGO (BRAKU REALIZACJI)	11
5.1 Warunki glebowe.....	11
5.2 Formy użytkowania terenów.....	12
5.3 Warunki klimatyczne	13
5.4 Wody powierzchniowe.....	14
5.5 Wody podziemne	16
5.6 Walory przyrodnicze i krajobrazowe	25
5.7 Formy ochrony przyrody	25
5.8 Powietrze atmosferyczne.....	31
5.9 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.....	34
5.9.1 Hałas.....	34
5.9.2 Promieniowanie elektromagnetyczne	34
5.10 Gospodarka odpadami.....	37
6 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU WYBORU WARIANTU ZEROWEGO (BRAKU REALIZACJI)	39
7 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	40
8 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE	41
9 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	43
9.1 Cele wynikające z dokumentów Unii Europejskiej.....	43
9.2 Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie krajowym	51
9.2.1 Cele wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016	51
9.2.2 Cele wynikające z Krajowego Programu Zwiększania Lesistości.....	58
9.2.3 Cele wynikające z Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)	59

9.2.4	Cele wynikające ze Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski 2007 - 2013	63
9.2.5	Cele wynikające z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2009	67
9.3	Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie regionalnym	68
9.3.1	Cele ochrony środowiska określone w Programie Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko- Mazurskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011- 2014	68
9.3.2	Cele ochrony środowiska określone w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011- 2014	77
9.3.3	Cele wynikające z Programu ochrony środowiska powiatu piskiego na lata 2008 – 2011.....	79
9.3.4	Cele wynikające ze Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020	81
9.3.5	Cele wynikające z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013	86
9.3.6	Cele wynikające ze Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko-Mazurskim.....	87
9.4	Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie lokalnym.....	89
9.4.1	Cele ochrony środowiska określone w Programie Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015.....	89
9.4.2	Cele ochrony środowiska określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Pisz.....	93
10	IDENTYFIKACJA I OCENA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO I ZABYTKI ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU	94
11	ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE, OGRANICZAJĄCE LUB ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGŁOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000	97
11.1	Cele, przedmiot ochrony integralność obszaru Natura 2000.....	100
12	ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W PROGRAMIE...	101
13	STRESZCZENIE	102
14	WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH	104

SPIS TABEL

TABELA NR 1	Wskaźniki monitorowania realizacji programu ochrony środowiska. 8
TABELA NR 2	Charakterystyka sieci hydrologicznej gminy Pisz. 15
TABELA NR 3	Charakterystyka jezior gminy Pisz. 15
TABELA NR 4	Czynne ujęcia wód podziemnych na terenie miasta i gminy Pisz 18
TABELA NR 5	Pomniki przyrody na terenie miasta i gminy Pisz..... 26
TABELA NR 6	Wyniki badań zanieczyszczeń powietrza w strefie mrągowsko-szczycieńskiej - Stacje automatyczne..... 32

TABELA NR 7	Wyniki badań zanieczyszczeń powietrza w strefie mrągowsko-szczygieńskiej w 2009 roku- Stacje Sanitarно- Epidemiologiczne....	32
TABELA NR 8	Powiązanie celów ochrony środowiska określone w Programie... z VI Wspólnotowym Programem Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego.....	44
TABELA NR 9	Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Polityką ekologiczną Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016.....	52
TABELA NR 10	Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Narodową Strategią Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015).	60
TABELA NR 11	Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... ze Strategicznymi Ramami Odniesienia dla Polski 2007 – 2013.....	64
TABELA NR 12	Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie Ochrony środowiska dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celami określonymi w Programie.....	69
TABELA NR 13	Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010.....	77
TABELA NR 14	Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Programem ochrony środowiska powiatu piskiego.....	80
TABELA NR 15	Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... ze Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego do roku 2020.	82
TABELA NR 16	Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie z Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013.	86
TABELA NR 17	Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... ze Strategią Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko-Mazurskim.	88
TABELA NR 18	Matryca wpływów zagadnień zawartych w „Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015” na poszczególne komponenty środowiska.	95
TABELA NR 19	Inwestycje, które na obecnym etapie można uznać za wymagające lub mogące wymagać raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.	98

1 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1 Wprowadzenie

Prognoza... sporządzana dla potrzeb postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko programów ochrony środowiska powinna określać i oceniać między innymi skutki wpływu realizacji ustaleń dokumentów na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne, a także skutki dla stanu środowiska, które mogą wynikać ze zmian istniejącego przeznaczenia lub wykorzystywania terenów wskutek realizacji ustaleń „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018” dalej zwanego *Programem...*

Analizowany projekt *Programu* dla miasta i gminy Pisz jest opracowany zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Piskiego na lata 2008 – 2011. Zapisy projektu POŚ będą również instrumentem realizacji Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009 – 2012.

Ustala się, iż *Prognoza...* powinna obejmować obszar gminy wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń *Programu...*

1.2 Podstawa opracowania

Podstawą prawną wykonania *Prognozy* są:

- art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust.1 i 2, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.).

1.3 Cel opracowania

Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zakres oraz tempo realizacji zadań i działań, sprecyzowanych w treści „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015”.

2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Procedura tworzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko powinna być równoległa do realizacji dokumentu podstawowego. W myśl tej zasady, prognoza oddziaływania na środowisko realizowana była równoległe z opracowywaniem aktualizacji *Programu...* dla miasta i gminy Pisz.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.). W niniejszym dokumencie dokonano analizy oddziaływań na środowisko w oparciu o dane literaturowe oraz ustalenia własne, które zestawiono z lokalnymi uwarunkowaniami środowiskowymi. W przypadku zapisów *Programu...* zastosowano jakościową analizę macierzową, gdyż obecny stan wiedzy i dostępne narzędzia pozwalają na zastosowanie zaawansowanych analiz ilościowych jedynie w przypadku gospodarki odpadami.

Ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadzono według następującego schematu:

określenie zagadnień oceny oddziaływania na środowisko

§

identyfikacja stanu elementów środowiska, potencjalnie wrażliwych na zmiany
w wyniku realizacji projektu *Programu...*

§

identyfikacja kierunków działań, które mogą wpłynąć na stan środowiska

§

sporządzenie matrycy przedstawiającej w skondensowanej postaci obszary zależności
w rozbiciu na poszczególne jego komponenty.

Zakres *Prognozy...* wynika z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.). W związku z tym prognoza:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

3 INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Wdrażanie w życie rozwiązań przewidzianych w *Programie...* wymaga stałego monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Monitorowanie to winno stać się stałym zadaniem zespołu odpowiedzialnego za nadzorowanie wdrażania ww. dokumentu.

Podstawą właściwej oceny wdrażania założeń *Programu...*, a także określenia problemów w osiąganiu założonych celów jest prawidłowy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników. Powinien on zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem, planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz pozwolić regulować działalność podmiotów na rynku odpadów a jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji, udzielania zezwoleń i egzekucji.

Projekt *Programu...* określa zasady oceny i monitorowania efektów ich realizacji. W dokumencie tym zaproponowano wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku. Dla wskaźników określono także źródło pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie. Ocena realizacji ww. dokumentu na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana będzie co dwa lata.

Ocena realizacji programu ochrony środowiska przeprowadzona będzie na podstawie poniższych wskaźników monitorowania programu ochrony środowiska:

TABELA NR 1 Wskaźniki monitorowania realizacji programu ochrony środowiska.

Lp.	Wskaźnik	Stan wyjściowy
A. Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko		
1.	Jakość wód powierzchniowych; udział wód pozaklasowych (wg oceny ogólnej)	III- IV klasa
2.	Jakość wód podziemnych; udział wód o bardzo dobrej i dobrej jakości (klasa Ia i Ib)	II- III klasa czystości
3	Ilość wody zużywanej dla celów socjalnych (m ³ /M/rok)	28,0
4	% wskaźnik zwodociągowania	85,0%
5	% wskaźnik skanalizowania Gminy	74,0%
6	Ilość mieszkańców korzystających z sieci gazowej (szt.)	917
7	Ilość zebranych odpadów komunalnych/1 mieszkańca w roku	299,29 kg/M/rok
8	Udział odpadów komunalnych pozyskiwanych ze zbiórki selektywnej	bd
9	Jakość powietrza atmosferycznego (klasa)	A
10	Wskaźnik lesistości (%).	47,0
11	Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną (ha)	35 267,5
B. Wskaźniki ekonomiczne		
	Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska (zł)*	10 689,96

Źródło: Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 - 2015.

Ocena realizacji programu ochrony środowiska przeprowadzona będzie na podstawie danych z następujących źródeł informacji:

1. Główny Urząd Statystyczny (GUS).
2. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ).
3. Wojewódzki system odpadowy prowadzony przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko- Mazurskiego (informacje podstawowe).
4. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko- Mazurskiego.
5. Urząd Wojewódzki.
6. Ankietyzacja gmin.

4 ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

Wdrożenie ustaleń projektu *Programu...* nie wywoła negatywnych oddziaływań transgranicznych. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach *Programu...* ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że *Programu...* nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

5 CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO MIASTA I GMINY PISZ ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU WYBORU WARIANTU ZEROWEGO (BRAKU REALIZACJI)

Obszar miasta i gminy Pisz obejmuje 645 km² i położony jest pomiędzy 53° 28' i 53° 46' szerokości geograficznej północnej oraz 21° 27' i 21° 58' długości geograficznej wschodniej. Pod względem fizjograficznym obszar ten należy do trzech jednostek:

- Równina Mazurska (na południe od linii Ruciane- Pisz- Rybitwy i zachód od Pisz)
- Pojezierze Ełckie (na południe od jez. Roś i wschód od Pisy)
- Kraina Wielkich Jezior Mazurskich (na północ od linii Ruciane- Pisz- Rybitwy)

Pod względem administracyjnym miasto i gmina Pisz do 31 grudnia 1998r. należała do woj. suwalskiego, natomiast od 1 stycznia 1999r. – do województwa warmińsko-mazurskiego. Miasto Pisz jest siedzibą powiatu obejmującego gminy:

- miasto i gminę Pisz
- miasto i gminę Orzysz (na północ i północny wschód od granic gminy Pisz)
- miasto i gminę Biała Piska (na wschód od granic gminy Pisz)
- miasto i gminę Ruciane- Nida (zachód od gminy Pisz)

Ponadto gmina Pisz sąsiaduje:

- od południowego zachodu- z gminą Rozogi
- od południa – z gminami Łyse oraz Turośl
- od południowego- wschodu – z gminą Kolno

5.1 Warunki glebowe

Obszar miasta i gminy Pisz leży w obrębie kredowej niecki, pochylonej w kierunku północnym. Pod skałami kredowymi zalegają utwory jury, dewonu, syluru i kambru. Na marglach kredowych zalegają utwory trzeciorzędowe- głównie oligoceńskie i mioceńskie piaski, przy czym prawie na całym obszarze gminy bezpośrednio pod czwartorzędem znajdują się warstwy mioceńskie.

Utwory czwartorzędowe mają na obszarze gminy Pisz znaczną miąższość: 150- 200m na wschód od Śniardw i linii Pisz- Jeże oraz 100- 150m na zachód od Pisy. Powierzchniowe utwory obszaru planistycznego związane są ze zlodowaceniem bałtyckim oraz holocenem. Gmina Pisz leży na południe od rozległej strefy moreny czołowej, której wzgórze ciągną się wzdłuż północnych brzegów Śniardw pomiędzy Mikołajkami a Orzyszem. Na terenie gminy można wyróżnić szereg obszarów różniących się pod względem geomorfologii.

Są to :

- fragmenty moreny czołowej w okolicach Zdor oraz na wyspie Szeroki Ostrów, zbudowane z piasków i glin zwałowych;
- rozległy obszar zastoiskowy w trójkącie Kwik- Pisz- Pilchy, w większości wypełniony torfami oraz w znacznej części pokryty wodami jezior Białoławki, Kocioł, Roś;
- fragmenty moreny dennej w okolicach Wąglika Sandr Piski, obejmujący prawie cały obszar gminy na południe od jezior Śniardwy i Roś, z wyjątkiem południowo- wschodnich ich krańców. Miąższość piaszczystych osadów sandrowych jest wszędzie znaczna i w wielu miejscach przekracza 30m.;
- Dolina Pisy, przecinająca sandr z północy na południe, zabudowana w większości z mądów piaszczystych oraz torfów;
- utwory moreny dennej na wschód od Pisy, w okolicach Turowa, Bogumił i Lisek.

W obrębie sandru piskiego położonych jest wiele obszarów zastoiskowych i zagłębień, w większości wypełnionych torfami. Do większych należą:

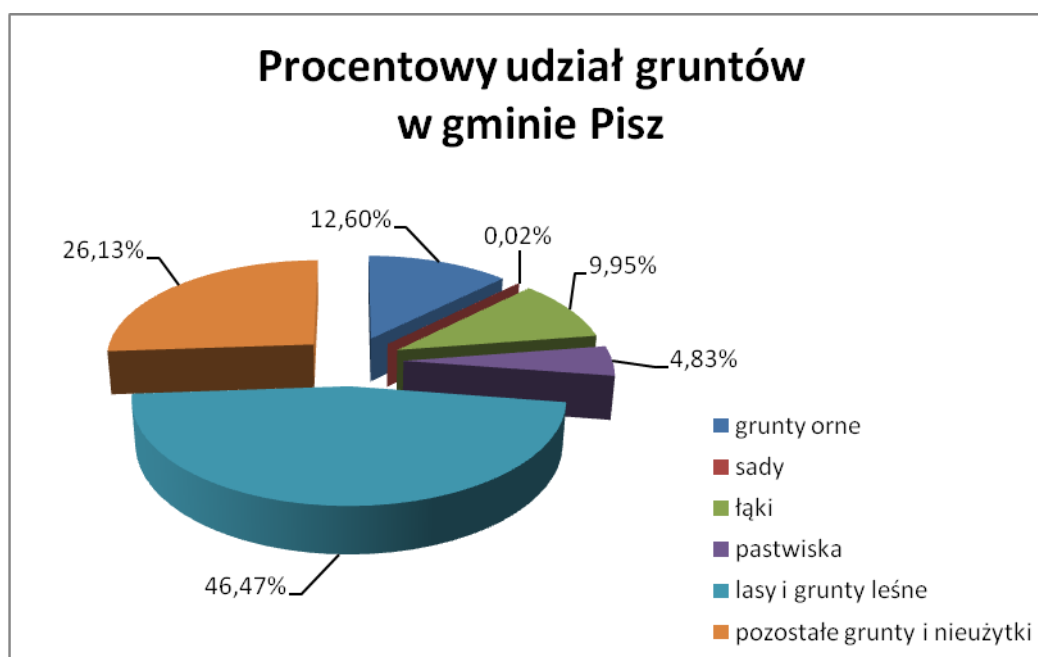
- południowo- zachodnie krańce gminy w okolicach Ciesiny, Karpy i Hejdyka;
- okolice Uścian;
- okolice Pogubia Tylnego;
- teren między Pogubiem Średnim a Pisą;
- obszar w trójkącie Stare Guty- Jagodne- Bogumiły na wschód od Pisy.

Większość gminy to okolice o bardzo mało urozmaiconej rzeźbie. Płaski krajobraz cechuje przede wszystkim obszary torfowe oraz znaczną część sandrów. Falista lub pagórkowata rzeźba dominuje jedynie na terenach morenowych na wschód o linii Jeze- Turowo- Bogumiły- Kocioł oraz nad Śniardwami w okolicach Zdor i Kwiku. Względne wysokości wzniesień rzadko jednak przekraczają 20- 30 m. Punkty położone poniżej to wzniesienia morenowe na wschodzie gminy, w okolicach Miast (162m n. p. m.), Turowa (157m n. p. m.) oraz Kotła (157m n. p. m.). Z punktu widzenia warunków produkcji rolnej ukształtowanie takie terenu jest korzystne. Jedynie 16% obszarów rolnych gminy zostało zaliczone do średnio korzystnych pod względem rzeźby terenu. Obszarów o rzeźbie mało korzystnej i niekorzystnej nie odnotowano. Natomiast ogółem w Regionie WJM obszary o pogorszonej przydatności ze względu na ukształtowanie terenu stanowią 55% użytków rolnych. Monotonia rzeźby przyczynia się natomiast do obniżenia walorów krajobrazowych, a przede wszystkich turystycznych gminy.

5.2 Formy użytkowania terenów

W granicach administracyjnych gmina Pisz zajmuje powierzchnię 63 370 ha. Dominującą formę użytkowania gruntów w gminie stanowią lasy i grunty leśne 29 502 ha.

W gminie przeważają lasy i grunty leśne, które stanowią prawie 46,47% jej powierzchni (dla porównania w woj. warmińsko- mazurskim lasy i grunty leśne stanowią 31%). Na 1 mieszkańca gminy przypada 0,037 ha lasów i gruntów leśnych, a więc prawie 3 krotnie więcej niż w województwie warmińsko- mazurskim (0,012 ha).

WYKRES NR 1 Procentowy udział gruntów w gminie Pisz.

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012-2015

5.3 Warunki klimatyczne

Klimat miasta i gminy Pisz, podobnie jak klimat Polski, odznacza się dużą różnorodnością i zmiennością typów pogody. Związane jest to z przemieszczaniem się frontów atmosferycznych i częstą zmiennością mas powietrza. Mazurska dzielnica klimatyczna - do której należy gmina Pisz- jest najchłodniejsza w nizinnej części Polski, a związane jest to głównie z chłodnymi zimami i wiosnami. Średnia roczna temperatura w rejonie gminy Pisz wynosi około 6,6°C. Najniższe średnie temperatury z wielolecia notowane są w styczniu i lutym (odpowiednio - 4,2°C i - 4,5°C), a najwyższe - w czerwcu, lipcu i sierpniu (odpowiednio: 16,5; 18,0 i 15,9°C). Roczne sumy opadów wynoszą średnio około 607 mm. Największe są latem (w lipcu i sierpniu około 86, 88 mm), a najmniejsze zimą (styczeń - marzec; 27 - 31 mm). Przeważają wiatry z kierunku zachodniego i północnego (po około 16%). Także dość znaczny udział mają wiatry z kierunku wschodniego (13,2 %). Częstość wiania wiatrów z pozostałych kierunków jest zbliżona do 10 %. Przeważają wiatry słabe i o średniej prędkości.

Na klimat lokalny ma wpływ rzeźba terenu. Generalnie korzystne warunki topoklimatyczne dla przebywania ludzi, występują na terenach wysoczyznowych. Na zboczach wysoczyzny klimat lokalny modyfikowany jest konfiguracją terenu i ekspozycją zboczy. Mniej korzystne warunki klimatyczne do stałego pobytu ludzi występują w obrębie obniżenia terenu.

5.4 Wody powierzchniowe

Miasto i gmina Pisz w całości leży w zlewni rzeki Pisy- która wypływając z Jeziora Roś odwadnia środkową i południową część Systemu Wielkich Jezior Mazurskich i uchodzi do Narwi w odległości około 50 km na południe od granic gminy. W granicach gminy długość rzeki wynosi 30km. Obszar opracowania znajduje się w bezpośredniej zlewni Pisy - płynącej wzdłuż wschodnich jego granic. Pisa jest główną rzeką odprowadzającą wody z Systemu Wielkich Jezior Mazurskich. Przepływ jej jest regulowany. Zgodnie z decyzją z 12.01.2001 r., wydaną z upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, ważną do końca 2020 roku, maksymalny przepływ Pisy w Piszcu może wynosić 28 m³/s (dotyczy to okresu między 1.01, a 15.04). Jak wynika z uzasadnienia do w/w decyzji przy takim przepływie poziom wody na wodowskazu w Piszcu wyniesie 115,37 m npm.

Natomiast z charakterystyki hydrologicznej tego wodowskazu wynika, że maksymalny stan wody, obserwowany od 1921 roku, wyniósł 115,59 m npm. Część tarasu nadrzecznego w południowo-wschodniej części terenu opracowania leży poniżej wymienionych rzędnych możliwego zalewu. Według badań WIOŚ z roku 2009, Pisa z jez. Śmiardwy i Orzyszą do wpływu do jeziora Roś prowadzi wody klasy I- ze względu na stan elementów biologicznych, jednak ze względu na stan/ potencjał ekologiczny wody rzeki Pisy na tym odcinku zostały zakwalifikowane do klasy III.

Pisa jest prawobrzeżnym dopływem Narwi, ciekiem III rzędu. Długość całkowita rzeki wynosi 142,2 km, z czego 91,4 km biegnie w granicach województwa warmińsko-mazurskiego. Zlewnia zajmuje obszar 4499,8 km² (IMGW 1978). Za początek rzeki uznano system Wielkich Jezior Mazurskich od wodowskazu Giżycko, zlokalizowanego na Kanale Łuczańskim (Giżyckim). Do jeziora Roś kilometrą Pisy poprowadzono drogą wodną Wielkich Jezior Mazurskich. Właściwa Pisa rozpoczyna bieg od wypływu z jeziora Roś i po przepłynięciu 80 km w kierunku południowym wpada do Narwi na 180,8 km jej biegu(IMGW1983). W górnym biegu rzeka meandruje, tworząc liczne starorzecza. Pisa, łącząc Narew z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi, stanowi ważną arterię komunikacyjną (zaliczana jest do rzek żeglownych) i atrakcyjny szlak turystyczny. Głównymi dopływami Pisy poniżej jeziora Roś są: Rybnica, Turośl, dopływ spod Pupkowizny (prawobrzeżne) oraz Pisz Woda, Bogumiłka, Wincenta, Skroda (lewobrzeżne).

Zlewnia właściwej Pisy znajduje się na pograniczu czterech mezoregionów: Równiny Mazurskiej, Pojezierza Ełckiego (makroregion Pojezierze Mazurskie), Wysoczyzny Kolneńskiej (makroregion Nizina Północnopodlaska) oraz Równiny Kurpiowskiej (makroregion Nizina Północnomazowiecka).

TABELA NR 2 Charakterystyka sieci hydrologicznej gminy Pisz.

Nazwa cieku	Długość [mb]
Turoślanka	11.460
Rudna	10.720
Borek	7.250
Zimna	8.530
Barłoga	5.526
Karwik	6.000
Dziękałówka	4.908
Jagodnica	5.740
Szparka	8.550
Pisza Woda	12.340
Surżanka	7.600
Bogumiłka	8.700
Wincenta	7.750
Małuż	2.800

Źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Piskiego 2004, Załącznik nr 4- Ewidencja cieków podstawowych.

TABELA NR 3 Charakterystyka jezior gminy Pisz.

Lp	Nazwa jeziora	Powierzchnia zwierciadła wody [ha]	Miejscowość	Prawa właścicielskie	
				Marszałek Województwa	RZGW
1.	Białoławki	272,00	Kwik		X
2.	Brzozolasek	159,49	Snopki	X	
3.	Głębowko	45,24	Szczecy Wielkie	X	
4.	Jaśkowo Małe	14,88	Jaśkowo	X	
5.	Jegocin Mały	49,52	Snopki	X	
6.	Kaczerajno	104,00	Zdory		X
7.	Kałki	7,17	Pogubie Średnie	X	
8.	Kocioł	307,00	Szczecy Wielkie		X
9.	Linówek	7,18	Wiartel Mały	X	
10.	Maldanin	15,62	Maldanin	X	
11.	Nicporek	9,34	Snopki		X
12.	Orłowo	6,41	Kocioł Duży	X	
13.	Piskorzewskie	18,87	Pogubie Średnie	X	
14.	Pogubie Małe	32,46	Pogubie Śr. I Tylne	X	
15.	Pogubie Średnie	38,60	Pogubie Średnie	X	
16.	Pogubie Wielkie	647,43	Pogubie Średnie		
17.	Roś	1956,00	Pichy		X
18.	Seksty	796,00	Zdory		X
19.	Wądołek Duży	5,91	Wolisko	X	
20.	Wądołek Mały	2,30	Piskorzewo	X	
21.	Wiartel	152,77	Wiartel		X
22.	Bez nazwy	0,76	wąglik		X
Pisz – Mikołajki					
23.	Śniardwy	10511,59	Zdory		X
Ruciane Nida – Pisz					
24.	Jegocin Duży	135,8	Snopki, Końcewo	X	
25.	Nidzickie	1802,09	Ruciane, Szeroki Bór, Jaśkowo		X
26.	Przylasek	38,78	Szeroki Bór		X

Źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Piskiego 2004 ; Załącznik nr 2-Ewidencja jezior.

5.5 Wody podziemne

Wody podziemne służą głównie zaspokojeniu potrzeb komunalnych i przemysłu. W ostatnich latach notuje się spadek zużycia wody podziemnej. Spowodowane jest to zmniejszonym zapotrzebowaniem na cele przemysłowe (spadek produkcji) oraz oszczędną gospodarkę wodą.

Występujące na terenie opracowania wody gruntowe związane są wodami Pisy, która na ogół ma charakter drenujący. Poziom tych wód jest zbliżony do poziomowi wód w Pisie lub nieco wyższy. Ten pierwszy poziom wodonośny zalega głęboko w bardziej miększym piaszczystym osadzie wodnolodowcowym i jest jednocześnie podstawowym użytkowym, wydajnym poziomem wód podziemnych. Według Mapy Hydrogeologicznej Polski 1:200 000, pierwszy użytkowy poziom wodonośny zalega na głębokości do 20m i nie jest w sposób naturalny izolowany od powierzchni terenu.

Wody podziemne na obszarze województwa warmińsko- mazurskiego występują do głębokości 200 - 500 m. Eksploatacja wód podziemnych do picia i na potrzeby gospodarcze na obszarze województwa bazuje głównie na czwartorzędom i trzeciorzędowym piętrze wodonośnym, sięgającym głębokości kilkudziesięciu metrów. Ustalone zasoby eksploatacyjne wód podziemnych województwa warmińsko – mazurskiego wynoszą 129 236m³/h, a średni moduł zasobowy kształtuje się na poziomie 5,34m³/h/km². Wodę podziemną ujmuje się głównie do celów pitnych tj. zaopatrzenia ujęć komunalnych miast i wsi.

W województwie nie stwierdza się deficytu wody pitnej. Na Warmii i Mazurach występują znaczne nadwyżki wód podziemnych wynoszące około 80% całości zasobów dyspozycyjnych. Większość istniejących ujęć wody posiada rezerwy wydajności, pozwalające w perspektywie na rozwój mieszkalnictwa i gospodarki.

Dominującą klasą jakości wód podziemnych na obszarze województwa w 2009 r. była klasa III, którą stwierdzono w 80% wszystkich punktów pomiarowych, klasa II (10%). Wody klasy IV stwierdzono w 10% przypadków. Nadal jednak jakość zwykłych wód podziemnych na obszarze województwa jest dość dobra i charakteryzuje się mineralizacją wodorowęglanowo -wapniową. Podwyższone wartości niektórych wskaźników powodujące zaklasyfikowanie wody do niższej klasy, spowodowane są przyczynami naturalnymi i nie wynikają z dopływu zanieczyszczeń. Pod względem warunków wody do picia z utworów czwartorzędowych charakteryzują się podwyższoną i wysoką zawartością związków żelaza i manganu, które dają się łatwo uzdatniać do wymogów określonych dla wód do spożycia. Niekiedy stwierdza się duże ilości amoniaku.

Przestrzennie, na obszarze województwa przeważają tereny, gdzie zagrożenie wód wgłębnych użytkowych poziomów wodonośnych zanieczyszczeniami z powierzchni określa się jako średnie i niskie. Wody wgłębne użytkowych poziomów wodonośnych o bardzo wysokim stopniu zagrożenia zanieczyszczeniami z powierzchni (pozbawione naturalnej izolacji i o czasie przenikania do warstwy wodonośnej krótszym niż pięć lat) grupują się głównie w południowej części województwa.

Negatywny wpływ czynników antropogenicznych na jakość wgłębnych wód podziemnych na obszarze województwa ma na ogół charakter lokalny i okresowy; występuje głównie w rejonie miast, większych ośrodków i ferm. W znacznie większym stopniu dotyczy on przypowierzchniowych wód gruntowych. Głównymi zagrożeniami

jakości wód podziemnych są zanieczyszczenia powodowane przez ścieki sanitarne, chemizację rolnictwa i gnojowicę, składowiska odpadów, zanieczyszczenia z atmosfery. W celu ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniami powinno się tworzyć obszary ochronne zbiorników tych wód i strefy ochronne ujęć wody.

Szczególnie pilna jest ochrona prawna zbiorników wód podziemnych bez izolacji (jako obszarów najbardziej zagrożonych zanieczyszczeniami) znajdujących się w południowej części województwa oraz czwartorzędowych głównych zbiorników wód podziemnych (jako obszarów o wyróżniających się zasobach wód podziemnych). Strefami ochronnymi powinny być objęte w pierwszej kolejności ujęcia płytkich czwartorzędowych warstw wodonośnych słabo chronionych od powierzchni oraz ujęcia miejskie.

TABELA NR 4 Czynne ujęcia wód podziemnych na terenie miasta i gminy Pisz

Nr ujęcia	Nr otworu w ujęciu	Lokalizacja, użytkownik	Otwór			Warstwa wodonośna			Wydajność [m³/h]	Rok zatwierdzenia zasobów	Uwagi
			rok wydania	głębokość [m]	wysokość m n p m	Głęb, zwierciadła wody	Współczynnik filtracji [m/d]	Wodo przewodność [m²/d]	depresja [m]		
GMINA PISZ											
1	1	Kwik- Strażnica Wodna przy jazie ODWG Warszawa Inspektorat Giżycko	1984	41,0	116,3	1,50			6,0 3,5	1984	podstawowa
2	1	Zdory- Rolnicza Sp. Produkcyjna „Śniardwy” Zdory	1981	28,0	120,0	2,00			5,0 2,5	1981	podstawowa
3	1	Kociołek Szlachecki AWRSP (Jacek i Wioletta Szymońscy)	1969	40,0	118,0	2,00			27,0 0,8		
4	1	Imionek AWRSP (Jan Skulmowski)	1963	30,0					18,0 3,0		
5	1	Karwik – Strażnica Wodna służa ODGW Warszawa Inspektorat Giżycko	1984	31,0	118,1	3,20			6,0 1,8		podstawowa
6	1	Trzonki- Szczecy Wielkie Zakład Przemysłu Drzewnego Trzonki	1982	26,0	120,0	4,00			6,0 3,5		podstawowa
7	1	Pilchy PZW Obiekt Ruciane Nida	1978	27,0	119,0	3,50			4,8 1,0		
8	1A	Lisie Jamy- osada leśna Nadleśnictwo Pisz	1982	23,0	120,0	3,00			6,0 3,5	2001	podstawowa
9	2	Jagodzin- osada leśna Nadleśnictwo Pisz	1981	36,0	122,5	1,70	22,87		6,0 3,7	2000	podstawowa
10	1A	Snopki- Szkoła Podstawowa	1982	24,0	125,0	3,00			5,5 2,5		wodociąg miejski
11	1	Łupki- osada leśna Nadleśnictwo Pisz	1978	44,3		3,00			6,0 3,0		
12	2	Babrosty AWRSP Suwałki	1973	17,0	120,0	3,00	38,00	152,10	23,0 5,0	1973	podstawowa
13	1	Rybitwy- jez. Roś Ośrodek Wypoczynkowy ZSTiT	1973	29,0	130,0	15,00	9,10	127,00	13,0 3,3	1979	

Nr uję cia	Nr otwor u w ujęciu	Lokalizacja, użytkownik	Otwór			Warstwa wodonośna			Wydajność [m ³ /h]	Rok zatwierd zenia zasobów	Uwagi
			rok wydania	głęboko ść [m]	wysokość m n p m	Głęb, zwierciad ła wody	Współcz ynniki filtracji [m/d]	Wodo prze- wodność [m ² /d]	depresja [m]		
14	1	Rybitwy- jez. Roś Ośrodek Wypoczynkowy MZK	1972	28,0	11,4	3,00	2,10	48,00	11,5 6,0	1972	
15	1	Rybitwy- jez. Roś Ośrodek Filii AWF Warszawa	1979	25,0	120,0	15,00			6,0 1,0	1998	
16	2	Rybitwy- jez. Roś Ośrodek Wypoczynkowy „Polfa” Warszawa	1990	42,5	130,0	15,70	6,30	153,30	18,7 3,7	1990	podstawowa
17	2	Rybitwy- osada leśna Nadleśnictwa Pisz	1981	27,0	125,0	7,00			6,0 10,5	1981	
18	1	Kocioł Duży PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1974	102	137,0	10,50	4,20	59,30	44,0 21,0	1974	Podstawowa zaopatruje w wodę wsie: Kocioł Duży, Stare Guty, Pietrzyki, Rakowo Piskie
18	2	Kocioł Duży PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1989	98,0	136,0	9,30	3,70	73,50	41,0 18,7	1989	awaryjna
19	1	Stare Guty – osada leśna Nadleśnictwo Pisz	1981	40,0	125,0	1,90	1,28		2,5 15,0	2000	
20	2	Rakowo Piskie Gosp. Miesz. ZSP w Białej Piskiej z/s w Kaliszkach	1970	30,0	140,0	3,50	2,00	32,50	10,5 8,5	1970	podstawowa
21	1	Pietrzyki Spółdzielnia Produkcji Rolnej	1977	38,0	123,5	4,30	6,70	46,60	19,0 13,0	1977	
22	1	Wiartel AWRSP Warszawa	1961	47,0	120,5	27,0	7,90	141,50	34,0 11,0	1973	
22	2	Wiartel AWRSP Warszawa	1973	47,50	120,0	2,90	8,50	160,90	51,0 11,0	1990	Q _e =107,0m ³ /h S _e =13,0m
22	1A	Wiartel AWRSP Warszawa	1989	45,85	123,5	2,90	10,50	211,0	74,0 11,0	1990	Eksploatacyjna, zespołowa Studnie 1A i 2
23	1	Wiartel Mały Ośrodek	1978197	36,8	120,0	2,20	43,90	417,00	8,0	1971	

Nr uję cia	Nr otwor u w ujęciu	Lokalizacja, użytkownik	Otwór			Warstwa wodonośna			Wydajność [m ³ /h]	Rok zatwierd zenia zasobów	Uwagi
			rok wydania	głęboko ść [m]	wysokość m n p m	Głęb, zwierciad ła wody	Współcz ynniki filtracji [m/d]	Wodo prze- wodność [m ² /d]	depresja [m]		
		Wypoczynkowy MPT Warszawa	1						16,0		
24	1	Wiertel Mały Ośrodek Wypoczynkowy Teatr Wielki Warszawa	1978	32,0	120,5	4,30			4,0 3,1	2003	
25	1	Karpa PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1962	24,5	120,0	2,60	12,44	88,10	15,0 5,0	1982	awaryjna
25	2	Karpa PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1982	27,0	120,8	6,00	15,38		18,0 5,0	1982	podstawowa
26	1	Zdunowo- osada leśna Nadleśnictwo Pisz	1983	36,0	120,0	4,90			6,0 1,25	1984	
27	1	Stare Uściany Szkoła Podstawowa	1963	53,0	120,0	3,70	4,70	137,60	3,6 1,5		
28	1	Wielki Las- gospodarstwo PAN SBRE i HZZ PAN Popielno	1973	42,5	119,14	2,50	6,70	80,90	24,0 10,0	1973	awaryjna
28	2	Wielki Las- gospodarstwo PAN SBRE i HZZ PAN Popielno	1980	56,0	117,2	0,90	6,00	143,10	40,0 7,0	1981	podstawowa
29	1	Kulik – osada leśna Nadleśnictwo Pisz	1979	36,0		2,40	45,00		6,0 0,8	1979	
30	1	Jaśkowo- osada leśna Nadleśnictwo Pisz	1987	38,0	122,5	6,65	17,30	190,00	6,0 1,0	1987	
31	2	Karwik- osada leśna Leszczyna Nadleśnictwo Pisz	1997	22,5	117,7	1,80	23,59		4,5 0,7	2001	
32	1	Borki Ferma indyków	1974	30,0	117,0	1,10	4,70	102,40	29,0 10,	1974	
32	2	Borki Ferma indyków	1974	36,0	117,0	0,80	10,00	165,40	54,0 12,0	1974	
32	3	Borki Ferma indyków	1974	39,0	117,5	1,20	4,80	50,70	47,0 17,0	1974	
32	P-1	Borki Ferma indyków	1974	20,0	118,0						piezometr nr 1

Nr uję cia	Nr otwor u w ujęciu	Lokalizacja, użytkownik	Otwór			Warstwa wodonośna			Wydajność [m ³ /h]	Rok zatwierd zenia zasobów	Uwagi
			rok wydania	głęboko ść [m]	wysokość m n p m	Głęb, zwierciad ła wody	Współcz ynniki filtracji [m/d]	Wodo prze- wodność [m ² /d]	depresja [m]		
32	P-2	Borki Ferma indyków	1974	8,0	117,0						piezometr nr 2
32	P-3	Borki Ferma indyków	1974	8,0	117,0						piezometr nr 3
32	P-4	Borki Ferma indyków	1974	24,0	117,0						piezometr nr 4
32	P-5	Borki Ferma indyków	1974	8,0	117,0						piezometr nr 5
32	P-6	Borki Ferma indyków	1974	26,0	118,0						piezometr nr 6
33	2	Jeże Szkoła Podstawowa	1964	45,0	118,0	6,80	7,30	212,2-	18,0 4,5	1964	
34	1	Jeże – osada leśna Nadleśnictwo Pisz	1980	34,5	119,0	6,30	24,54		6,0 1,2	2000	
35	1	Turowo Duże Zakład Produkcji Rolnej	1960	54,0	145,0	15,0	5,80	116,10	19,5 10,8	1970	
35	2	Turowo Duże Zakład Produkcji Rolnej	1970	57,5	144,0	15,20	8,00	171,80	47,5 5,2	1970	
36	2	Liski PWIK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1965	44,0	120,	12,70	19,90	179,00	15,3 2,1	1965	awaryjna
36	1	Liski PWIK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1970	44,5	120,0	13,00	41,50	415,00	47,0 6,6	1970	podstawowa
36	3	Liski PWIK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1979	46,0	122,6	11,20	49,60	173,60	30,0 12	1980	awaryjna
37	1	Kozikówka- Liski AWRSP z/s w Kaliszkach	1969	28,5	144,0	0,80			3,0 17,5	1971	awaryjna
37	2	Kozikówka- Liski AWRSP z/s w Kaliszkach	1970	143,5	146,0	18,30	0,75	3,00	5,0 50,0	1971	podstawowa
38	1	Hejdyk 37 Leśniczówka Zaroślak oddz. 334	1971	23,9					6,0 0,7		

Nr uję cia	Nr otwor u w ujęciu	Lokalizacja, użytkownik	Otwór			Warstwa wodonośna			Wydajność [m ³ /h]	Rok zatwierd zenia zasobów	Uwagi
			rok wydania	głęboko ść [m]	wysokość m n p m	Głęb, zwierciad ła wody	Współcz ynniki filtracji [m/d]	Wodo prze- wodno ść [m ² /d]	depresja [m]		
		Nadleśnictwo Maskulińskie									
39	1	Turaśl 1- Leśniczówka Turośl oddz. 368 Nadleśnictwo Maskulińskie	1979	36,0					3,6 1,0		
40	1	Turaśl 23- osada leśna oddz. 250 Nadleśnictwo Maskulińskie	1978	32,0					4,5 10,0		
41	1	Leśnictwo Jeglak w m. Wielki Las Nadleśnictwo Pisz	2000	26,0	120,2	2,0	21,96		6,0 0,6	2000	
42	1	Leśna Baza Lotnicza w m. Rostki Nadleśnictwo Pisz, ul. Gdańska	2002	23,3	118,8	2,6	27,47		21,8 1,1	2003	
43	1	Leśniczówka Dąbrowa w m. Pogobie Średnie Nadleśnictwo Pisz, ul. Gdańska	2002	20,8	120,9	4,3	15,82		1,5 0,4	2003	
44	1	Leśniczówka Snopki Nadleśnictwo Pisz	2001	21,3	121,5	2,5	2,58		4,5 5,3	2002	
MIASTO PISZ											
1	1A	ul. Gdańska- ujęcie miejskie PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1961	40,0	119,16	3,69	27,70	664,0	40,0 5,45	1968	
1	5	ul. Gdańska- ujęcie miejskie PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1961	40,0	120,55	5,03	18,15	453,6	78,0 4,1	1968	
1	6	ul. Gdańska- ujęcie miejskie PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1967	44,0	120,87	5,02	29,60	857,0	160,0 5,1	1968	Q _e =1212 m ³ /h S _e =7,0- zasoby ujęcia miejskiego
1	7	ul. Gdańska- ujęcie miejskie PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1972	44,0	121,74	6,55	23,30	641,5	150,0 5,1	1973	Ujęcie zaopatruje w wodę wsie: Borki/Kałęczyn, Imionek, Jagodne, Maldanin, Snopki, Wąglik

Nr uję cia	Nr otwor u w ujęciu	Lokalizacja, użytkownik	Otwór			Warstwa wodonośna			Wydajność [m ³ /h]	Rok zatwierd zenia zasobów	Uwagi
			rok wydania	głęboko ść [m]	wysokość m n p m	Głęb, zwierciad ła wody	Współcz ynniki filtracji [m/d]	Wodo prze- wodność [m ² /d]	depresja [m]		
1	4A	ul. Gdańska- ujęcie miejskie PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1977	30,0	119,90	5,30	37,20	633,0	168,0 4,5	1978	
1	1B	ul. Gdańska- ujęcie miejskie PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1981	39,0	120,82	6,50	46,90	1454,4	125,0 6,2	1982	
1	8	ul. Gdańska- ujęcie miejskie PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1981	40,0	121,75	6,47	42,90	1374,1	150,0 6,3	1982	
1	3A	ul. Gdańska- ujęcie miejskie PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska	1981	37,9	121,96	7,35	65,80	1972,5	130,0 5,8	1982	
1	3	ul. Gdańska- PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska 11									piezometr
2	1	Ul. Mickiewicza- zieleniec miejski PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska 11	1982	30,2	116,70	1,65	29,80	661,70	85,0 4,2	1983	
3	3A	ul. Sikorskiego LO PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska 11	1988	33,0	117,50	2,85	22,10	600,50	73,0 3,05	1989	podstawowa
4	1	Osiedle mieszkaniowe „Wschód” PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska 11	1988	22,0	117,60	3,05	18,00	278,90	38,0 3,75	1989	awaryjna
4	2	Osiedle mieszkaniowe „Wschód” PWiK Sp. z o.o. Pisz, ul. Gdańska 11	1988	22,3	117,80	3,45	7,10	124,60	25,0 5,2	1989	podstawowa
5	1	Ul. Olsztyńska ZPU „Kłosbud” Węgrów Zakład Silikatów Pisz, ul. Olsztyńska	1977	23,0	118,26	3,30	6,40	126,00	14,0 6,0	1977	
6	2	Ul. Sienkiewicza ZOZ Pisz, ul. Sienkiewicza	1983	29,0							
7	1	Stacja obsługi Samochodów z zajezdnią STW, Pisz	1983	24,0	118,05	3,00	13,20	277,60	10,0 0,7	1983	

Nr uję cia	Nr otwor u w ujęciu	Lokalizacja, użytkownik	Otwór			Warstwa wodonośna			Wydajność [m ³ /h]	Rok zatwierd zenia zasobów	Uwagi
			rok wydania	głęboko ść [m]	wysokość m n p m	Głęb, zwierciad ła wody	Współcz ynniki filtracji [m/d]	Wodo prze- wodno ść [m ² /d]	depresja [m]		
8	1	Ul. Wojska Polskiego 33, Pisz	1962	30,0	117,26	2,30	18,70	442,70	44,0 2,6	1969	awaryjna
8	1A	Ul. Wojska Polskiego 33, Pisz	1982	29,0	117,36	2,00	21,70	477,10	42,0 2,9	1982	Q _e =44,0m ³ /h S _e =3,5m
9	2	Ul. Wojska Polskiego 39, Pisz	1976	27,0	117,40	2,60	23,10	516,70	40,0 2,5	1976	Q _e =90,0m ³ /h S _e =5,4m
9	3	Ul. Wojska Polskiego 39, Pisz	1976	27,0	117,40	3,00			40,0 1,3	1976	Ujęcie na terenie b. Spółdzielni Ogrodniczo- Pszczelarskiej

Źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Piskiego na lata 2008 – 2011

5.6 Walory przyrodnicze i krajobrazowe

Tereny leśne zajmują w gminie Pisz – 29 644,5 ha, a w mieście Pisz 84,6 ha, co stanowi ok. 47% powierzchni gminy. Roślinność naturalna jest odzwierciedleniem warunków glebowych, topograficznych i klimatycznych. Na rozległych równinach sandrowych, na zachód od Pisy, z ubogimi bielcowymi glebami piaszczystymi i niskim poziomie wód gruntowych dominują siedliska borów sosnowych (40% powierzchni lądowej gminy). Głównym gatunkiem tu występującym jest sosna z domieszką świerka. Nieco żyzniejsze mineralne siedliska zajmują bory mieszane sosnowo-dębowo-świerkowe (25% powierzchni lądowej). Występują one na terenach morenowych na wschód od Pisy. 7% powierzchni lądowej gminy pokrywają olsy z dominującym gatunkiem olszy czarnej. Wśród naturalnych zbiorowisk należy również wymienić świerszczyny niżowe, zdominowane przez świerk z domieszką dębu, osiki i brzozy oraz bory bagienne. Na uwagę zasługuje znikomy zasięg grądów, w których dominują lipa, dąb i grab.

5.7 Formy ochrony przyrody

Ważnym elementem polityki ekologicznej państwa są obecnie wielkoprzestrzenne obszary chronione, które łącznie obejmują już ponad 30 % powierzchni kraju. Na system obszarów chronionych składają się: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu.

Zgodnie z art. 6 ust 1 obowiązującej ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.) ustawy o ochronie przyrody poddanie pod ochronę następuje przez:

- tworzenie parków narodowych
- uznawanie określonych obszarów za rezerваты przyrody
- tworzenie parków krajobrazowych
- wyznaczenie obszarów chronionego krajobrazu
- wprowadzanie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt
- wprowadzanie ochrony w drodze uznania za:
 - pomniki przyrody
 - stanowiska dokumentacyjne
 - użytki ekologiczne
 - zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
- obszary NATURA 2000

Gmina Pisz jest terenem o wyjątkowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Cenne przyrodniczo tereny objęte są ochroną obszarową. Na terenie gminy wyróżniono następujące obszary chronione:

- Mazurski Park Krajobrazowy
- Rezerwat leśny – Jezioro Nidzkie
- Rezerwat faunistyczny – Jezioro Pogobie Wielkie
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Piskie”
- Obszar Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego
- Obszary Natura 2000- Puszcza Piska (kod obszaru PLB280008) OSO

Mazurski Park Krajobrazowy obejmuje swoimi granicami obszar położony pomiędzy Mrągowem, Orzyszem, Piszem i Starymi Kiełbonkami, liczący 53.655 ha. Wokół parku wyznaczono strefę ochronną o powierzchni 18.608 ha.

Jezioro Nidzkie- Utworzono jako rezerwat leśno – krajobrazowy w 1972 r. Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 października 1972 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 53, poz. 283) w celu ochrony krajobrazu Jeziora Nidzkiego i otaczających je lasów.

Jezioro Pogobie Wielkie Rezerwat utworzono w 1971r, Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 grudnia 1971 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP nr 5, poz. 33) w celu ochrony jeziora stanowiącego miejsce lęgowe ptactwa wodnego – błotnego oraz tarlisk wielu gatunków ryb.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Puszcza i Jeziora Piskie” 50% powierzchni gminy zajmują obszary chronionego krajobrazu „Puszcza i Jeziora Piskie” utworzonego na mocy rozporządzenia Wojewody Suwalskiego dnia 2 maja 1991 r. oraz obszary chronionego krajobrazu otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego utworzone rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r.

Obszar Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Szeroki Bór” o powierzchni 591,5 ha, położony na terenie powiatu Pisz, w gminach Ruciane- Nida i Pisz.

Obszar Chronionego Krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego – Wschód” o powierzchni 9.250,0 ha, położony na terenie powiatów Mrągowo i Pisz, w gminach Mikołajki, Orzysz i Pisz.

W zasięgu terytorialnym gminy Pisz znajdują się pomniki przyrody są to: 31 pojedyncze drzewa, 8 grup drzew, 2 aleje, które są cennym walorem gminy.

TABELA NR 5 Pomniki przyrody na terenie miasta i gminy Pisz.

Lp.	Nr. ew	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Lokalizacja	Rok uznania
1.	127	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	459	26	m. Pisz, teren PZPS, 2m od ogrodzenia	Dec. Prezydium WRN w Olsztynie z 17.06.1957. RLB 224/57
2.	155 (126 *)	cis pospolity <i>Taxus baccata</i> - 2 szt, dwie kępy, forma odroślowa	31	1,5	m. Zielone, N-ctwo Pisz, L-ctwo Zielone, oddz. 222, 223	Dec. Prezydium WRN w Olsztynie z 29.12.1952r. RLB 16/126/52
3.	156 (129 *)	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	470	25	m. Karwik, N-ctwo Pisz, L-ctwo Orle, oddz. 47F, Binduga Osowa	Dec. Prezydium WRN w Olsztynie z 29.12.1952r. RLB 16/128/52
4.	157	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt	362,31	27	m. Turośl, N-ctwo Pisz, L-ctwo Turośl, oddz. 330F, przy drodze Hejdyk- Turośl	Dec. Prezydium WRN w Olsztynie z 29.12.1952r. RLB 16/129/52
5.	159	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	605	19	w. Rybitwy, N-ctwo Pisz, L-ctwo Rybitwy, oddz. 38, obok	Dec. Prezydium WRN w Olsztynie z 26.06.1968r. nr 338

Lp.	Nr. ew	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Lokalizacja	Rok uznania
					gajówki, przy drodze wiejskiej	
6.	249	kasztanowiec biały <i>Aesculus hippocastanum</i>	287	15	w. Rakowo Piskie, przy drodze, posesja p. Falkowskiego	Dz. Urz.WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980r. Zarz. Nr. 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980r.
7.	252	lipa drobnolistna <i>Tilia mordata</i> , klon pospolity <i>Acer platanoides</i>	625 310	20	w. Rybitwy, N-ctwo Pisz, przy drodze do ośrodków wypoczynkowych	Dz. Urz.WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980r. Zarz. Nr. 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980r.
8.	253	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	335	25	w. Rakowo Piskie, przy zabudowie Szkoły Podstawowej	Dz. Urz.WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980r. Zarz. Nr. 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980r.
9.	254	głaz narzutowy	850	-	w. Kocioł Duży, ok. 500m od drogi żwirowej i ok. 1 km od zabudowań d. PGR	Dz. Urz.WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980r. Zarz. Nr. 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980r.
10.	255	wierzba wąskolistna <i>Salix sp.</i>	360	20	w. Łupki, przy drodze, obok zabudowań p. Z. Niedźwiedzkiego	Dz. Urz.WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980r. Zarz. Nr. 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980r.
11.	256	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	404	25	w. Kocioł Duży, przy drodze polnej	Dz. Urz.WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980r. Zarz. Nr. 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980r.
12.	257	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 4 szt., sosna pospolita <i>Pinus sylvestris</i>	428,376, 374,389 300	15 20	m. Orle, N-ctwo Pisz, L-ctwo Orle, przy domku myśliwskim, przy brzegu jez. Seksty	Dz. Urz.WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980r. Zarz. Nr. 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980r.
13.	258	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	387	15	m. Karwik, N-ctwo Pisz, L-ctwo Orle, oddz.62f, pole namiotowe	Dz. Urz.WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980r. Zarz. Nr. 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980r.
14.	259	sosna pospolita <i>Pinus sylvestris</i> - 3 szt.	240,234, 230	25	m. Lipnik, N-ctwo Pisz, L-ctwo Lipnik, oddz. 16, przy brzegu jez. Śniardwy na polu namiotowym	Dz. Urz.WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10 z 1980r. Zarz. Nr. 12/80 Woj. Suw. Z 12.03.1980r.
15.	246	klon tatarski <i>Acer tataricum</i>	268	23	m. Pisz, ul. Kwiatowa 4	Dz. Urz.Woj. Suw. Nr 74, poz. 510 z 1998r. Rozp. Nr. 222/98Woj. Suw. Z 14.12.1998r.
16.	247	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	423	26	m. Pisz, ul. Gizewiusza 7	Dz. Urz.Woj. Suw. Nr 74, poz. 510 z 1998r. Rozp. Nr. 222/98Woj. Suw. Z 14.12.1998r.

Nr	Nr. ew	Obiekt	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Lokalizacja	Rok uznania
17.	Uchwała Nr XXXVII/435/05 Rady Miejskiej w Pisz z dnia 30.06.2005r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 103, poz. 1395)	Sosna zwyczajna Sosna zwyczajna Sosna zwyczajna	260 260 260	-	Nadleśnictwo Pisz Leśnictwo Orle, Oddział 47d	2005
18.	Uchwała Nr XXXVII/435/05 Rady Miejskiej w Pisz z dnia 30.06.2005r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 103, poz. 1395)	Sosna Zwyczajna	300	-	Nadleśnictwo Pisz Leśnictwo Orle, Oddział 46b	2005
19.	Uchwała Nr XXXVII/435/05 Rady Miejskiej w Pisz z dnia 30.06.2005r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 103, poz. 1395)	Dąb bezszypułkowy	460	-	Nadleśnictwo Pisz Leśnictwo Orle, Oddział 50d	2005
20.	Uchwała Nr XXXVII/435/05 Rady Miejskiej w Pisz z dnia 30.06.2005r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 103, poz. 1395)	Dąb bezszypułkowy	520		Nadleśnictwo Pisz Leśnictwo Orle, Oddział 47a	2005
21.	Uchwała Nr XXXVII/435/05 Rady Miejskiej w Pisz z dnia 30.06.2005r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 103, poz. 1395)	Dąb bezszypułkowy	420		Nadleśnictwo Pisz Leśnictwo Orle, Oddział 47a	2005
22.	Uchwała Nr XXXVII/435/05 Rady Miejskiej w Pisz z dnia 30.06.2005r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 103, poz. 1395)	Dąb bezszypułkowy	440		Nadleśnictwo Pisz Leśnictwo Orle, Oddział 47a	2005
23.	Uchwała Nr XXXVII/435/05 Rady Miejskiej w Pisz z dnia 30.06.2005r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 103, poz. 1395)	Modrzew europejski	330		Nadleśnictwo Pisz Leśnictwo Orle, Oddział 64a	2005

24.	Uchwała Nr XXXVII/435/05 Rady Miejskiej w Pisz z dnia 30.06.2005r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 103, poz. 1395)	Lipa drobnolistna	300		Nadleśnictwo Pisz Leśnictwo Pogorzele, Oddział 47k	2005
25.	Uchwała Nr XXXVII/435/05 Rady Miejskiej w Pisz z dnia 30.06.2005r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz.Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 103, poz. 1395)	Lipa drobnolistna	320		Nadleśnictwo Pisz Leśnictwo Jeże, Oddział 157a	2005
26.		jesion wyniosły <i>Fraxinus Excelsior-</i> 2 szt.	249, 255		oddz. 190 j leśnictwo Przrósł, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.
27.		klon zwyczajny <i>Acer platanoides-2</i> szt.	255, 342		oddz. 190 j leśnictwo Przrósł, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.
28.		lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	325		oddz. 190 j leśnictwo Przrósł, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.
29.		dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400		oddz. 203 o leśnictwo Zielone, nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.
30.		świerk pospolity <i>Picea abies</i>	340		oddz. 203 k leśnictwo Zielone, nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 59, poz. 903 z 07.05.2009 r.
31.		aleja dębowa	144 91 235 207 310 188 211 206 169 221 230 282	17 18 20 6 25 7 20 22 22 23 20 25	oddz. 40j, leśnictwo Brzeziny	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 193, poz. 2636 z 18.12.2009 r.

32.		dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	425		oddz. 120l, leśnictwo Łąki	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 193, poz. 2636 z 18.12.2009 r.
33.		aleja dębowa	266 290 280 260 300		oddz. 20a, leśnictwo Lipnik, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 63, poz. 1015 z 11.05.2010 r.
34.		dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	436		oddz. 20a, leśnictwo Lipnik, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 63, poz. 1015 z 11.05.2010 r.
35.		dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	396		oddz. 20a, leśnictwo Lipnik, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 63, poz. 1015 z 11.05.2010 r.
36.		dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	378		oddz. 27c, leśnictwo Lipnik, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 63, poz. 1015 z 11.05.2010 r.
37.		dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	370		oddz. 28d, leśnictwo Lipnik, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 63, poz. 1015 z 11.05.2010 r.
38.		dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	548		oddz. 13b, leśnictwo Lipnik, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 63, poz. 1015 z 11.05.2010 r.
39.		dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	510		oddz. 13d, leśnictwo Lipnik, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 63, poz. 1015 z 11.05.2010 r.
40.		dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	267		oddz. 15Br, leśnictwo Lipnik, Nadleśnictwo Pisz	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 63, poz. 1015 z 11.05.2010 r.

Źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Piskiego 2008; dane z Urzędu Miejskiego w Pisz

Parki narodowe na omawianym terenie nie występują.

Sieć NATURA 2000

Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej w państwach Unii Europejskiej. W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) – wyznaczono na podstawie Dyr. Rady 79/409/EWG w sprawie siedlisk dziko żyjących ptaków, tzw. Dyrektywy Ptasiej,
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – wyznaczone na podstawie Dyr. Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Puszcza Piska (kod obszaru PLB280008) OSO powierzchnia 171 854 ha. Obszar leży na granicy pomiędzy krainą Wielkich Jezior Mazurskich a Niziną Mazurską. Główne rzeki to Krutynia i Pisa. Zawiera wiele jezior. W północno-zachodniej części obszaru znajduje się największe polskie jezioro - Jez. Śniardwy (1 097 km²). Występują głównie lasy iglaste z dominującą sosną. W nasadzeniach liściastych dominują lipa i wiąz. Wokół zbiorników wodnych na terenach podmokłych występują zarośla olchowe i różnego rodzaju zabagnienia. Na terenie gminy obejmuje obszar 47 335,4 ha.

5.8 Powietrze atmosferyczne

W ostatnich latach w całym kraju obserwuje się wzrost zanieczyszczenia powietrza. Zjawisko to definiuje się jako wprowadzanie do powietrza organizmów żywych lub substancji chemicznych, które nie są jego naturalnymi składnikami, albo – będąc nimi – występują w stężeniach przekraczający właściwy dla nich zakres.

Powietrze, jako niezbędny do życia zasobnik tlenu, ma decydujący wpływ na zdrowie człowieka i otaczającą go przyrodę. Z tego też powodu dbałość o dobrą jakość powietrza stanowi jeden z istotniejszych priorytetów w działaniach z zakresu ochrony środowiska.

Gmina Pisz nie należy do obszarów o dużym zanieczyszczeniu powietrza atmosferycznego. Największą część emisji zanieczyszczeń stanowi emisja pochodząca z energetycznego spalania paliw. Spowodowana jest głównie znaczną ilością kotłowni lokalnych opalanych węglem jak również dużą ilością pojazdów samochodowych.

Ponieważ na terenie miasta i gminy Pisz nie były przeprowadzane badania dotyczące jakości powietrza, odniesiono się do strefy mrągowo-szczygieńskiej w skład której wchodzi gmina Pisz.

Ze względu na niski poziom substancji w powietrzu zakwalifikowano strefę **mrągowo-szczygieńską** do strefy o klasie A, gdzie głównym celem działań jest utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

TABELA NR 6 Wyniki badań zanieczyszczeń powietrza w strefie mrągowsko- szczycieńskiej
- Stacje automatyczne.

Stacje pomiarowe	Substancja	SO ₂			NO ₂		PM10		CO	Ozon		Benz en
	Czas uśredniania	1h	24h	rok	1h	rok	24h	rok	8h	1V-31VII	8h	rok
	Dopuszczalne i docelowe poziomy substancji w powietrzu[μg/m ³]	350	125	20	210/200*	42/35*	50	40	10000/5000*	18000 [ng/m ³ xh]	120	6/4*
	Dopuszczalna częstość dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym	24	3		18		35				25 dni	
Mrągowo	wartość max.	40	17,8		85,4		99,6		2815,3			
	średnia			2,5		9,9		20,0				
	liczba przekroczeń						11					

*poziomy dopuszczalne i docelowe do obszaru ochrony uzdrowiskowej

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2009r.

TABELA NR 7 Wyniki badań zanieczyszczeń powietrza w strefie mrągowsko- szczycieńskiej
w 2009 roku- Stacje Sanitarno- Epidemiologiczne.

Stacje pomiarowe	Substancja	SO ₂		NO ₂	PM10		Ołów	Arsen	Nikiel	Kadm	WWA
	Czas uśredniania	24h	rok	rok	24h	rok	rok	rok	rok	rok	rok
	Dopuszczalne i docelowe poziomy substancji w powietrzu	125 [μg/m ³]	20 [μg/m ³]	42 [μg/m ³]	50 [μg/m ³]	40 [μg/m ³]	0,5 [μg/m ³]	6 [μg/m ³]	20 [μg/m ³]	5 [μg/m ³]	1 [μg/m ³]
Stacje pomiarowe	Dopuszczalna częstość dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym	3			35						
	Szczytno ul. Skłodowskiej -Curie	średnia	0,8	15,9							

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2009r.

Podobnie jak podczas oceny jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia, strefa mrągowsko- szczycieńska została zakwalifikowana do strefy o klasie A, gdzie głównym celem działań jest utrzymanie jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.

Ocenę pod kątem ochrony roślin przeprowadza się dla trzech rodzajów zanieczyszczeń w powietrzu:

- SO₂ dal całego roku i dla półrocza chłodnego(1.V-31.III)
- NO_x wyrażonych jako sumę NO i NO_x przeliczonych na NO₂
- Ozonu dla okresu wegetacyjnego (1.V-31.VII) w postaci AOT40

Ocenę przeprowadzono dla 7 stref w województwie: bartoszycko-lidzbarskiej, iławsko-ostródzkiej, ełcko-węgorzewskiej, nidzicko-działdowskiej, mragowsko-szczycieńskiej, powiatu olsztyńskiego, powiatu elbląskiego.

Podstawą do sporządzenia oceny były wyniki ze stacji IOŚ w Diabłej Górze w przypadku wszystkich trzech zanieczyszczeń oraz w przypadku SO₂ i NO_x wyniki pomiarów pasywnych prowadzonych przez Instytut Badawczy Leśnictwa. Punkty, w których prowadzone były badania przez IBL zlokalizowane były w obrębach leśnych: Konopaty, Orneta, Krutyń, Dobrocin, Wadąg.

Zagrożenia

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza są instalacje energetyczne oraz ciągi komunikacyjne. Na układ komunikacyjny miasta Pisz składa się sieć ulic o ruchu ponadlokalnym i lokalnym. Z punktu widzenia powiązań zewnętrznych podstawę układu komunikacyjnego miasta stanowią ulice w ciągu dróg krajowych nr 63 i nr 58. Z punktu widzenia ruchu lokalnego na terenie miasta, podstawowe znaczenie ma fakt, że Pisz podzielony jest na cztery sektory rzeką Pisą (północ-południe) oraz linią kolejową Ełk-Ruciane (wschód-zachód), stanowiącymi istotne bariery dla komunikacji kołowej. Codzienny ruch wewnątrz miasta odbywa się przede wszystkim na linii wschód-zachód. (zanieczyszczenia powstające przy spalaniu paliwa samochodowego).

Największą część emisji zanieczyszczeń stanowi emisja pochodząca z energetycznego spalania paliw. Instalacje technologiczne pełnią rolę drugorzędą, ponieważ gmina ma charakter typowo rolniczy a zakładów o profilu produkcji szczególnie szkodliwym dla środowiska jest bardzo mało.

Dwutlenek siarki emitowany jest przede wszystkim przez kotłownie lokalne, przy spalaniu zanieczyszczonego węgla.

Tlenki azotu pochodzą ze spalania węgla, koksu, gazu i benzyn (transport samochodowy). Pyły – emitowane są do atmosfery wraz ze spalinami pochodzącymi ze spalania paliw stałych.

Wykonana w 2009 roku aktualna ocena jakości powietrza w województwie (art.89 Ustawy Prawo ochrony środowiska) wskazuje, że **strefę – mragowsko-szczycieńską zaliczono do wynikowej klasy A, dla której poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej**. Pozwala to na sformułowanie następujących wniosków dotyczących miasta i gminy Pisz:

- 1) Wyniki badań, w odniesieniu do obowiązujących norm dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych dla zdrowia w powietrzu atmosferycznym wskazują na dobrą jakość powietrza na terenie powiatu piskiego co za tym idzie i gminie Pisz.
- 2) Nie stwierdzono przekroczeń średniorocznych dopuszczalnych stężeń SO₂, NO₂, i benzenu. Wartości były znacznie niższe od norm dopuszczalnych.

5.9 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

5.9.1 Hałas

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny gminy zaliczyć należy komunikację drogową oraz w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy, którego uciążliwość ma charakter lokalny o stosunkowo niedużym zasięgu.

Najważniejsze podmioty gospodarcze /zakłady zlokalizowane w gminie ważne z punktu widzenia uciążliwości dla środowiska:

- fabryka „Sklejka – Pisz” Paged.
- zakład „Telmex spółka z o.o. w Pisz”,
- PPHU PAN-BAH,
- Zakład Remontowo – Budowlany „ZGODA”.

Hałas komunikacyjny jest obecnie najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w środowisku zurbanizowanym. Ciągły wzrost ilości pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, złej jakości nawierzchni znacząco powiększa obszar środowiska o ponadnormatywnym hałasie drogowym.

Przez teren gminy przechodzą dwie drogi krajowe:

- droga krajowa nr 63 (Łomża – Kolno – Pisz – Orzysz – Giżycko – Węgorzewo - Granica Państwa)
- droga krajowa 58 (Ruciane Nida – Pisz - Biała Piska - Szczuczyn)

Przeprowadzone pomiary hałasu komunikacyjnego wskazują, na przekroczenie, w porze dziennej, poziomu $L_{AeqD}=60$ dB(A) w niemal wszystkich punktach pomiarowych. W związku z tym, nasuwa się wniosek, że dopuszczalne poziomy hałasu drogowego wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych miasta, gdzie zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa i inne obiekty wymagające ochrony przed hałasem, są przekraczane.

Przez gminę Pisz przebiega linia kolejowa Ełk – Pisz – Szczytno.

Siecią połączeń autobusowych objęte są 34 miejscowości, zamieszkałe przez 75% mieszkańców gminy.

Dopuszczalny poziom hałasu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826).

5.9.2 Promieniowanie elektromagnetyczne

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego działalnością człowieka, wyróżnia się :

- **promieniowanie jonizujące**, pojawiające się w wyniku użytkowania zarówno wzbożonych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,

- **promieniowanie niejonizujące**, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp., nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na człowieka i inne żywe organizmy, stąd ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska.

Promieniowanie jonizujące

Przy opracowywaniu zbiorczych ocen zagrożeń radiacyjnych dla ludzi i środowiska rozróżnia się zagrożenia pochodzące od radionuklidów naturalnych i sztucznych. Sytuację radiologiczną Polski określają poziomy promieniowania:

- Obecnych w środowisku radionuklidów naturalnych głównie radionuklidów szeregu uranowo-radowego, szeregu uranowo-aktynowego, szeregu torowego i potasu K-40 (radionuklidów o dużym połowicznym okresie zaniku w porównaniu z czasem istnienia Ziemi) oraz takich radionuklidów, jak H-3, Be-7, Na-22 i C-14, powstających w wyniku oddziaływania promieniowania kosmicznego na pierwiastki występujące na powierzchni ziemi i w atmosferze,
- Radionuklidów pochodzenia sztucznego, które przedostały się do środowiska w wyniku prób z bronią jądrową lub zostały uwolnione z obiektów jądrowych i składowisk paliwa w trakcie ich normalnej eksploatacji lub w stanach awaryjnych (np. katastrofa elektrowni jądrowej w Czarnobylu), a także promieniowanie generowane przez różnego rodzaju urządzenia stosowane w diagnostyce medycznej, przemyśle, badaniach naukowych i innych dziedzinach działalności ludzkiej.

Ogólną sytuację radiacyjną w środowisku charakteryzują obecnie następujące wielkości podstawowe:

- Poziom promieniowania gamma, obrazujący zagrożenie zewnętrzne naturalnymi i sztucznymi źródłami promieniowania jonizującego, istniejące w środowisku lub wprowadzone przez człowieka,
- Stężenia naturalnych i sztucznych izotopów promieniotwórczych w komponentach środowiska, a w konsekwencji w artykułach spożywczych, obrazujące narażenie wewnętrzne ludzi w wyniku wchłonięcia izotopów drogą pokarmową.

Wymienione wielkości charakteryzuje naturalna zmienność, są one także w poważnym stopniu uzależnione od wprowadzonych do środowiska substancji promieniotwórczych w wyniku wybuchów jądrowych oraz katastrofy w Czarnobylu.

Biorąc pod uwagę informacje zawarte w roczniku statystycznym GUS, a także opierając się na aktualnym komunikacie Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki w sprawie sytuacji radiacyjnej Polski w I kwartale 2002 r., należy stwierdzić, że rejestrowane obecnie w Polsce moce dawek promieniowania oraz zawartość cezu-137 w powietrzu i mleku (podstawowy wskaźnik reprezentujący skażenie promieniotwórcze materiałów środowiskowych oraz artykułów spożywczych sztucznymi izotopami promieniotwórczymi) utrzymują się na poziomie z 1985 r. tzn. z okresu przed awarią czarnobylską.

Promieniowanie niejonizujące

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są:

- Elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
- Stacje radiowe i telewizyjne,
- Łączność radiowa, w tym CB radio, radiotelefony i telefonia komórkowa,
- Stacje radiolokacji i radionawigacji.

Znaczenie tego oddziaływania w ostatnich latach rośnie. Powodowane jest to przez rozwój radiokomunikacji oraz powstawanie coraz większej liczby stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych (operatorów publicznych i komercyjnych). Dodatkowymi źródłami promieniowania niejonizującego są stacje bazowe telefonii komórkowej, systemów przywoławczych, radiotelefonicznych, alarmowych komputerowych itp., pokrywających coraz gęstsza siecią obszary dużych skupisk ludności, jak również coraz powszechniej stosowane radiotelefony przenośne.

Wymieniony rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też zwiększenie liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. Należy jednak stwierdzić, że wzrost poziomu tła elektromagnetycznego nie zwiększa istotnie zagrożenia środowiska i ludności. W dalszym ciągu poziom promieniowania w tle pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki. Nie dotyczy to jednak pól elektromagnetycznych w bezpośrednim otoczeniu wszelkiego rodzaju stacji nadawczych, które lokalnie, w odległościach zależnych od mocy, częstotliwości i konstrukcji stacji, mogą osiągać natężenie na poziomie uznawanym za aktywny pod względem biologicznym.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

W przepisach obowiązujących w Polsce ustalone są dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego na terenach dostępnych dla ludzi. Szczegółnej ochronie podlegają obszary zabudowy mieszkaniowej, a także obszary, na których zlokalizowane są szpitale, żłobki, przedszkola, internaty.

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego na terenie gminy są:

- stacje radiowe i telewizyjne,
- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia, stacje transformatorowe,
- stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej,
- zespoły sieci i urządzeń elektrycznych w gospodarstwie domowym (np. kuchenki mikrofalowe)
- urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne.

Na terenie miasta i gminy Pisz, swoje anteny zainstalowali operatorzy tj. Centertel (Idea), Polska Telefonia Cyfrowa (Era), Polkomtel (Plus). W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla przebywania ludzi.

Ponadto źródłem pól elektromagnetycznych są linie i urządzenia elektroenergetyczne. Wokół źródeł pól elektromagnetycznych (linii i stacji elektroenergetycznych oraz obiektów radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych) tworzy się, w razie potrzeby obszary ograniczonego użytkowania.

Źródła pól elektromagnetycznych stanowi linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV oraz związane z nią stacje elektroenergetyczne.

Do punktowych źródeł promieniowania niejonizującego należą m.in.:

- pojedyncze nadajniki radiowe,
- stacje bazowe telefonii komórkowej analogowej CENTERTEL i cyfrowej GSM 900 instalowane na wysokich budynkach, kominach, specjalnych masztach,
- urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne pracujące w zakładach przemysłowych, ośrodkach medycznych oraz będące w dyspozycji policji i straży pożarnej.

Ze względu na uzgadnianie obiektów telefonii komórkowej przez różne organy administracji jest znana liczba stacji bazowych telefonii komórkowej i ich parametry. Natomiast nie jest rozpoznany ich wpływ na środowisko.

W przypadku stacji bazowych telefonii komórkowej pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi.

Brak stałego monitoringu w zakresie elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego uniemożliwia ocenę stopnia zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego wokół obiektów i urządzeń będących jego źródłem.

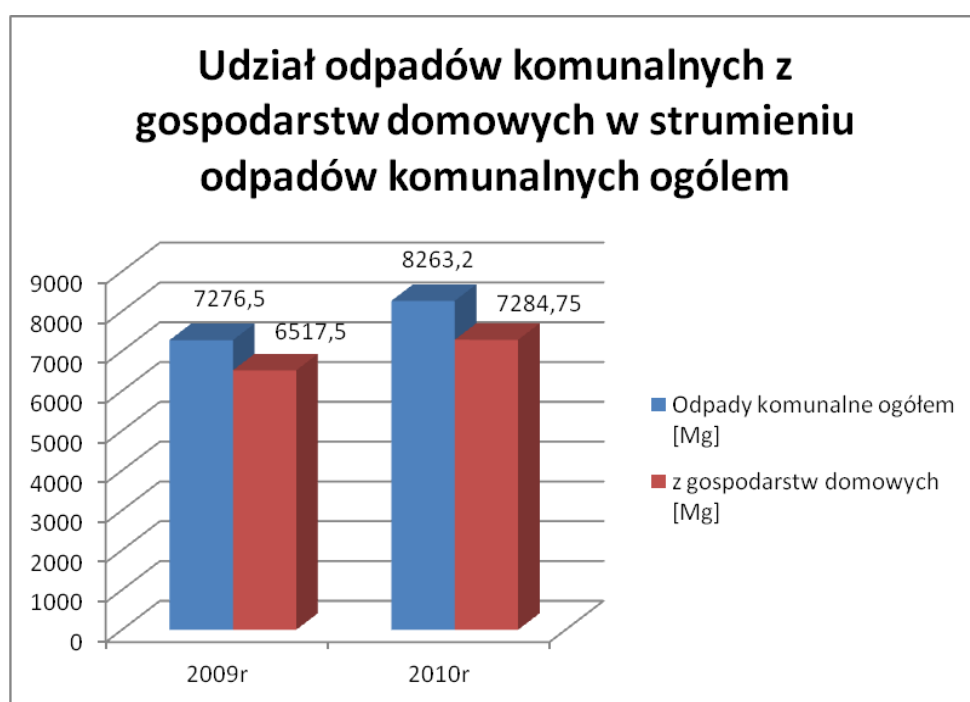
5.10 Gospodarka odpadami

Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 145 z późn. zm.) zwana dalej ustawą o odpadach w artykule 3 ust. 3 pkt 4 definiuje odpady komunalne jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Istnieją dwa źródła powstawania odpadów komunalnych:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury (handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo, przemysł w części socjalnej i inne).

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych na terenie miasta i gminy Pisz są gospodarstwa domowe oraz obiekty handlowo usługowe, szkoły, przedszkola, obiekty turystyczne i targowiska. Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest ich kierowanie na składowiska.

Wg danych GUS w 2009 roku z terenu miasta i gminy Pisz zebrano – 7 276,50 Mg z czego 6 517,50 Mg stanowiły odpady z gospodarstw domowych, w roku 2010 zebrano – 8 263,20 Mg w tym 7 284,75 Mg to zmieszane odpady z gospodarstw domowych odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01.

WYKRES NR 2 *Udział odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w strumieniu odpadów komunalnych ogółem.*

Źródło: Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015, z perspektywą do roku 2018

Gospodarka odpadami opiera się o wysypisko śmieci, eksploatowane od 1992r po starej żwirowni, położone w miejscowości Kocioł Duży o powierzchni 6,3 ha. Trafiają tu odpady z gminy Pisz oraz z gminy Biała Piska. Wysypisko to nie posiada uszczelnienia folią ani drenażu, co uniemożliwia kontrolę rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Nie jest wyposażone w wagę ani w specjalistyczny kompaktom. Na terenie gminy i miasta zbiórką, transportem i składowaniem odpadów komunalnych zajmuje się Zakład Usług Komunalnych sp. z o.o. w Pisz. Dysponuje on następującym sprzętem do gromadzenia i wywozu odpadów: 4 śmieciarki, 3 hakowce do transportu kontenerów Kp-7 i podobnych. Odpady zbierane są głównie do kontenerów SM 110 – 2237 szt., KP-7 o pojemności 7,2 m³ – 100 szt., POK 11 o pojemności 2,2 m³ – 60 szt.

6 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU WYBORU WARIANTU ZEROWEGO (BRAKU REALIZACJI)

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach *Programu...* mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy zgodnie z celem ogólnym:

„CZyste Środowisko Stymulatorem Rozwoju Gospodarczego Miasta i Gminy”.

W związku z rozwojem gospodarczym regionu, wzrostem inwestycji oraz poziomu życia mieszkańców, presji na obszary cenne przyrodniczo i nieurbanizowane, zwiększeniem zapotrzebowania na surowce, doprowadzenie do sytuacji, w której nastąpiłby brak realizacji zapisów *Programu...* prowadzić będzie do znaczącego pogorszenia wszystkich komponentów środowiska.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji *Programu...*:

- postępująca degradacja gleb,
- utrata różnorodności biologicznej i cennych przyrodniczo terenów,
- pogorszenie jakości powietrza, zwiększona emisja pyłów i gazów do atmosfery,
- pogorszenie jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleby, zasobów leśnych w wyniku powstawania nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych,
- spalanie odpadów w paleniskach domowych,
- niewłaściwie postępowanie z odpadami zawierającymi azbest,
- zbyt mała ilość zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych skutkowałaby wydostawaniem się do środowiska wielu zanieczyszczeń (metale ciężkie, oleje, freony, składniki aktywne leków itp.). Taki stan środowiska będzie negatywnie wpływał na zdrowie i standard życia ludzi,
- brak działań związanych z edukacją w zakresie gospodarki odpadami prowadzących do zmniejszenia wytwarzania odpadów komunalnych skutkować będzie zwiększaniem ilości odpadów składowanych,

Ponadto zaniechanie działań w służących poprawie stanu środowiska nie jest możliwe ze względu na postanowienia określone w:

- Polityce Ekologicznej Państwa 2009,
- zobowiązaniach Polski w zakresie gospodarowania odpadami wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej,
- wymogach narzuconych polskim prawodawstwem,
- wzrastającej świadomości mieszkańców domagających się zmian w zakresie gospodarowania odpadami,
- czynników ekonomicznych (w tym m.in. drastycznymi podwyżkami w zakresie opłat za składowanie odpadów nie przetworzonych).

7 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Z analizy Projektu POŚ wynika, że znaczące oddziaływanie mogą powodować następujące działania:

1. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej.
2. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.
3. Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Pisz.
4. Budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych.
5. Rozbudowa z przebudową miejskiej oczyszczalni ścieków w Pisz.

Zgodnie z przyjętymi w POŚ celami i kierunkami działań, stosowane technologie muszą spełniać kryteria BAT, co oznacza m. in., że przy prawidłowej ich eksploatacji nie będą one negatywnie oddziaływać na środowisko.

Istniejące oraz planowane do budowy obiekty, położone będą poza obszarami chronionymi i sieci Natura 2000. Lokalizowane są one w sąsiedztwie istniejących na tym obszarze składowisk odpadów lub przy funkcjonujących instalacjach. Obszary te są już zmienione antropogenicznie.

Budowa nowych obiektów, przy zachowaniu odpowiednich reżimów budowlanych i technologicznych nie spowoduje dalszej degradacji środowiska, choć należy liczyć się z wystąpieniem następujących negatywnych skutków:

1. Zwiększeniem poziomu hałasu związanego z transportem odpadów do zakładu jak i na jego terenie.
2. Zmianami krajobrazu (nowe elementy krajobrazu jak obiekty kubaturowe).
3. Zwiększeniem ilości gryzoni, ptactwa, owadów.
4. Zwiększonym zapyleniem, szczególnie przy drogach dojazdowych.

Dodatkowo, przy niewłaściwej ich eksploatacji należy brać pod uwagę:

- zaśmiecenie terenu,
- zanieczyszczeniem gleb, wód podziemnych i powietrza atmosferycznego,
- emisją zanieczyszczeń ze spalania odpadów (przy awarii systemów oczyszczających).

Wykorzystanie energetyczne odpadów może być potencjalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. W wyniku spalania odpadów mogą być emitowane zanieczyszczenia, takie jak tlenki azotu, dwutlenek siarki, chlorowodór, fluorowodór, tlenki węgla, pyły zawierające metale ciężkie i dioksyne. Aktualnie obowiązujące tzw. standardy emisyjne regulują dopuszczalne stężenia substancji wprowadzanych do powietrza atmosferycznego. Obowiązują również uregulowania prawne, które określają warunki, w których odbywać się może termiczne przekształcanie odpadów, tak aby minimalizować zagrożenia związane z tym procesem.

Należy podkreślić, że funkcjonowanie wszelkich obiektów i instalacji uwarunkowane jest spełnianiem określonych standardów budowlanych, eksploatacyjnych i emisyjnych. W przypadku ich niespełniania, instalacje takie muszą być zamykane.

8 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

Problemami dotyczącymi obszarów NATURA 2000 mogą być zagrożenia środowiska przyrodniczego. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- zagrożenia pożarowe obszarów leśnych i torfowisk,
- fragmentacja obszarów poprzez realizację dużych inwestycji liniowych,
- urbanizacja obszarów cennych przyrodniczo,
- zagrożenia związane z gospodarką komunalną,
- intensywny transport kołowy,
- nadmierna eksploatacja przez turystykę i rekreację obszarów o wyjątkowej atrakcyjności,
- intensyfikacja rolnictwa.

W przyszłości mogą pojawić się inne lub nabrać znaczenia te, które obecnie są marginalne. Do takich zagrożeń zaliczyć można:

- ekspansję gatunków obcego pochodzenia, wypierających gatunki rodzime,
- zagrożenia ze strony gatunków modyfikowanych genetycznie.

Największym problem związanym z ochroną różnorodności przyrodniczej jest silna antropopresja na tereny cenne przyrodniczo. Związane jest to z zajmowaniem tych terenów pod zabudowę mieszkaniową czy lotniskową.

Zagrożeniem jest także przecinanie tych terenów elementami infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Infrastruktura taka w szczególności drogi stanowią barierę dla przemieszczających się zwierząt, zagrożenie dla ich życia lub powodują zmianę ich tras migracyjnych. Zwiększająca się presja turystyczna na tereny cenne przyrodnicze jest także dużym zagrożeniem. Nadmierna penetracja wiąże się z bezpośrednim niszczeniem cennych gatunków roślin, płoszeniem zwierząt, zwiększonym hałasem, zaśmiecaniem i tworzeniem nielegalnych wysypisk śmieci.

Zanikanie cennych siedlisk powodowe jest także zmianami stosunków wodnych np.: niewłaściwym prowadzeniem melioracji, czy użytkowaniem terenu. Intensyfikacja produkcji rolniczej, złe wykorzystanie środków ochrony roślin, likwidacja śródpolnych zadrzewień i oczek wodnych prowadzi do ubożenia i degradacji krajobrazu oraz ograniczenia liczebności wielu gatunków roślin i zwierząt niekiedy nawet zaniku ich lokalnych populacji.

Zidentyfikowane problemy odnoszą się zarówno do obszarów chronionych w ramach krajowego systemu ochrony jak i obszarów objętych ochroną w ramach Natura 2000 oraz innych terenów cennych przyrodniczo.

Istotnym zagrożeniem dla tego terenu są zanieczyszczenia wód. Zagrożeniem dla płazów i ptaków jest niewłaściwie przeprowadzona melioracja prowadząca do szybkiego odpływu wód powierzchniowych i silnego przesuszenia bagien.

Także rozwijająca się w regionie hodowla bydła mlecznego doprowadza do zanikania półnaturalnych łąk i zastępowania ich łąkami, gdzie sieje się mieszanki traw bardziej wydajnych. Coraz większa mechanizacja uprawy użytków zielonych, stosowanie większych i nowocześniejszych maszyn, oprócz tego, że stanowią bezpośrednie zagrożenie dla płazów i ptaków szczególnie w okresie rozrodu, skłaniają rolników do scalania gruntów, co w konsekwencji prowadzi do ujednolicenia terenu. Znikają śródpolne zakrzaczenia i zadrzewienia powodując ograniczanie liczby siedlisk dostępnych dla większej liczby gatunków roślin i zwierząt, zmniejsza się też udział nieużytków. A więc zmiana sposobu gospodarowania może być zagrożeniem dla tego obszaru.

W ostatnich latach intensywne pozyskiwanie drewna w lasach prywatnych prowadzi do zaniku starodrzewów - nie pozostają zatem drzewa dziuplaste a martwe drewno jest usuwane i przeznaczane na opał. Sporadycznie, każdej wiosny obserwowano wypalanie traw i trzcin - zjawisko to nie ma jednak charakteru masowego. Nad brzegiem rzeki obserwuje się także wałęsające się psy i koty, które mogą stanowić zagrożenie dla ptaków, szczególnie w okresie lęgowym.

Reasumując, podstawowym zagrożeniem są intensyfikacja lub zaniechanie prowadzenia gospodarki rolnej, wypalanie roślinności, melioracje osuszające i zanieczyszczenie wód, lokalizacja składowisk odpadów, wyrąb starodrzewu.

9 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizując cele sformułowane w *Programie...*, oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych (europejskich, krajowych, wojewódzkich i powiatowych) oraz równoległych (regionalnych). Od spójności tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej gminy.

9.1 Cele wynikające z dokumentów Unii Europejskiej

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska jest VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Ustanawia on środowiskowy wymiar wspólnotowej strategii zrównoważonego rozwoju i wytycza priorytety w dziedzinie ochrony środowiska, w szczególności cele do realizacji w związku ze zmianami klimatu, przyrodą i różnorodnością biologiczną, zdrowiem i jakością życia oraz zasobami naturalnymi i odpadami.

TABELA NR 8 Powiązanie celów ochrony środowiska określone w Programie... z VI Wspólnotowym Programem Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego.

VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego		Program...		Określenie zgodności
Cele działań	Kierunki działań	Cele działań	Kierunki działań	
Zmiany klimatu	Ograniczenia emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20 % do roku 2020. Częścią pakietu są zobowiązania dotyczące 2020 roku: 20 % udział energii odnawialnej w ogólnej produkcji energii i 10 % udział biopaliw.	Poprawa jakości środowiska: ⇒ Czyste powietrze	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem biomasy - działania pomagające zakładać plantacje roślin energetycznych - analiza zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy - promowanie stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych - stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii - budowa nowych urządzeń ograniczających emisję, tam gdzie nie można ograniczyć zanieczyszczeń do powietrza w inny sposób - termomodernizacja budynków - działania ograniczające zużycie energii, w tym elektrycznej - ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę - budowa ekranów akustycznych - nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami 	Zgodny

			<p>technicznymi</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi - kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi - budowa ścieżek rowerowych - wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska - dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów) - eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną - monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną 	
Przyroda i różnorodność biologiczna	Zwiększenie ochrony obszarów o znaczeniu wspólnotowym i włączanie cennych obszarów do europejskiej sieci Natura 2000	<p>Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych:</p> <p>⇒ Skuteczna ochrona środowiska naturalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (opłaty, kary, skuteczniejsze kontrole) oraz ich egzekwowanie - zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu - aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym 	Zgodny

			<p>uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód - zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych likwidowanie już istniejących - planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę - turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu - tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów 	
		⇒ Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona terenów przyrodniczo cennych - ochrona ekosystemów wodnych, w tym wprowadzenie zakazu znacznych zmian stosunków wodnych na obszarach przyrodniczo cennych (obszary chronionego krajobrazu, rezerwaty przyrody) - zachowanie równowagi gatunkowej 	Zgodny

		⇒ Bioróżnorodność	<ul style="list-style-type: none"> - zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich - objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony - czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny - renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych - wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych (m.in. rak pręgowany, norka amerykańska) - preferowanie prowadzenia zarybnień materiałem z tego samego dorzecza - powiększanie areału lasów, szczególnie na gruntach marginalnych - utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów - prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe - wprowadzanie odnowień naturalnych 	Zgodny
Zdrowie i jakość życia	Zapewnienie poprawy jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz ekosystemów od wody zależnych.	Poprawa jakości środowiska:	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska - modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia 	Zgodny
	Przeciwdziałanie degradacji środowiska dla zdrowia, szczególnie w miastach (hałas, stres,	⇒ Ochrona jakości wód		Zgodny

	zanieczyszczenie powietrza i wody leżą u źródeł wielu schorzeń i alergii).		<p>do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające - rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych - prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody - rozbudowa systemu małej retencji - renaturyzacja obszarów wodno-błotnych - wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych - kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych - zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich - skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych - budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej - wspólne działania międzygminne w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej 	
Zasoby naturalne i odpady	Stworzenie możliwości mających na celu zmniejszenie marnotrawstwa i szkodliwego dla zdrowia wpływu odpadów. Recykling, utylizacja	Poprawa jakości środowiska:	<ul style="list-style-type: none"> – ograniczanie powstawania odpadów u źródła – segregacja i selektywna zbiórka odpadów 	Zgodny

	odpadów winny zostać usprawnione, uwzględniając w większym stopniu cykl życia materiałów	⇒ Ochrona powierzchni ziemi	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej - modernizacja istniejących składowisk w zakresie niezbędnym do ich prawidłowego zamknięcia i rekultywacji - likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów - właściwe zagospodarowanie odpadów medycznych - kontrola i monitoring systemu zagospodarowania chemikaliów - uregulowanie postępowania z odpadami motoryzacyjnymi przez osoby fizyczne - ochrona gleb przed degradacją - rekultywacja gruntów zdegradowanych - ograniczanie degradacji gleb poprzez górnictwo - właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin - zapobieganie zanieczyszczania metalami ciężkimi - stosowanie fitomelioracji, zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo - zachowywanie odpowiedniego odczynu gleb - prowadzenie obserwacji zmian 	
--	--	-----------------------------	---	--

			<p>chemizmu gleb, a w szczególności koncentracji metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych na cele nierolne i nieleśne - poprawianie wartości użytkowej gleb oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności przez stosowanie odpowiednich zabiegów technicznych i agrotechnicznych 	
--	--	--	--	--

Źródło: VI Wspólnotowym Programem Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego.
Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015

9.2 Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie krajowym

9.2.1 Cele wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016

Cele i instrumenty sformułowane na szczeblu wspólnotowym zostały w przewadze przeniesione do Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016.

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego.

Realizacja tego celu osiągana będzie poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne (w tym wdrażanie postanowień Traktatu Akcesyjnego), tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska i reglamentowania poziomu tego wykorzystania w najważniejszych obszarach ochrony środowiska. Stąd celami realizacyjnymi Polityki ekologicznej są:

1. kierunki działań systemowych:

- uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych,
- aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska,
- zarządzanie środowiskowe,
- udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- rozwój badań i postęp techniczny,
- odpowiedzialność za szkody w środowisku,
- aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym,

2. ochrona zasobów naturalnych:

- ochrona przyrody,
- ochrona i zrównoważony rozwój lasów,
- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi,
- ochrona powierzchni ziemi,
- gospodarowanie zasobami geologicznymi,

3. poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:

- środowisko a zdrowie,
- jakość powietrza,
- ochrona wód,
- gospodarka odpadami,
- oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- substancje chemiczne w środowisku.

TABELA NR 9 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Polityką ekologiczną Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016.

Polityka ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016		Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018		Określenie zgodności
Priorytety	Cele działań	Priorytety	Cele działań	
Kierunki działań systemowych	Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych.	⇒ Skuteczna ochrona środowiska naturalnego:	<ul style="list-style-type: none"> - stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (opłaty, kary, skuteczniejsze kontrole) oraz ich egzekwowanie - zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu - aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska, przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych - ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód - zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych likwidowanie już istniejących - planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu - tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów - dostosowanie nasilenia presji turystycznej i penetracji do odporności i 	zgodny
	Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska.			
	Zarządzanie środowiskowe.			
	Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska.			
	Rozwój badań i postęp techniczny.			
	Odpowiedzialność za szkody w środowisku.			

	Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym.	<p>chłonności turystycznej terenu</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontrola turystyki i wypoczynku, szczególnie na terenach o dużej wartości przyrodniczej - na obszarach najcenniejszych przyrodniczo dopuszczanie ruchu turystycznego tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika – kontrolowana turystyka kwalifikowana - odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami - regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszenie - pełna, egzekwowalna odpowiedzialność organizatorów za imprezy masowe na wolnym powietrzu 	
Ochrona zasobów naturalnych.	Ochrona przyrody.	<p>⇒ Bioróżnorodność:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich - objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony - czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny - renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych - wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych (m.in. rak pręgowany, norka amerykańska) - preferowanie prowadzenia zarybień materiałem z tego samego dorzecza - wprowadzanie odnowień naturalnych 	zgodny
	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.	<p>⇒ Bioróżnorodność:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powiększanie areału lasów, szczególnie na gruntach marginalnych - utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów - prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe 	
	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi.	<p>⇒ Ochrona jakości wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska - modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione 	

		<p>ekonomicznie</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające - rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych - prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody - rozbudowa systemu małej retencji - renaturyzacja obszarów wodno-błotnych - wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych - kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych - zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich - skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych - budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej - wspólne działania międzygminne w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej 	
	Ochrona powierzchni ziemi.	<p>⇒ Ochrona powierzchni ziemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrona gleb przed degradacją - rekultywacja gruntów zdegradowanych - ograniczanie degradacji gleb poprzez górnictwo - właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin 	
	Gospodarowanie zasobami geologicznymi.	<ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie zanieczyszczania metalami ciężkimi - stosowanie fitomelioracji, zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo - zachowywanie odpowiedniego odczynu gleb - prowadzenie obserwacji zmian chemizmu gleb, a w szczególności koncentracji metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo - ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych na cele nierolne i nieleśne - poprawianie wartości użytkowej gleb oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności przez stosowanie odpowiednich zabiegów technicznych i agrotechnicznych 	

Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.	Środowisko a zdrowie.	<p>⇒ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych - wyszkolenie kompetentnych przewodników ekoturystycznych - opracowanie programów edukacji ekologicznej - wytyczanie i urządzanie ścieżek dydaktycznych, rowerowych, pieszych, kajakowych, punktów widokowych - popularyzacja ochrony przyrody - tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej - organizacja warsztatów ekologicznych - organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych - organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska - popularyzacja ochrony środowiska i przyrody w lokalnych środkach masowego przekazu - wspieranie kółek ekologicznych - podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną - upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej 	
	Jakość powietrza.	<p>⇒ Czyste powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem biomasy - działania pomagające zakładać plantacje roślin energetycznych analiza zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy - promowanie stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych - stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii - budowa nowych urządzeń ograniczających emisję, tam gdzie nie można ograniczyć zanieczyszczeń do powietrza w inny sposób - termomodernizacja budynków - działania ograniczające zużycie energii, w tym elektrycznej 	

		<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę - budowa ekranów akustycznych - nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi - lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi - kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi - budowa ścieżek rowerowych - wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska - dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów) - eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną - monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną 	
	Ochrona wód.	<p>⇒ Ochrona jakości wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska - modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie - wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające - rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych - prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody - rozbudowa systemu małej retencji - renaturyzacja obszarów wodno-błotnych - wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych - kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych - zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich - skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych 	

		<ul style="list-style-type: none"> - budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej - wspólne działania międzygminne w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej. 	
	Gospodarka odpadami.	<p>⇒ Ochrona powierzchni ziemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie powstawania odpadów u źródła - segregacja i selektywna zbiórka odpadów - organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej 	
	Substancje chemiczne w środowisku.	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja istniejących składowisk w zakresie niezbędnym do ich prawidłowego zamknięcia i rekultywacji - likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów - właściwe zagospodarowanie odpadów medycznych - kontrola i monitoring systemu zagospodarowania chemikaliów - uregulowanie postępowania z odpadami motoryzacyjnymi przez osoby fizyczne 	
	Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych.	<p>⇒ Czyste powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa ekranów akustycznych - nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi - lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi - kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi - budowa ścieżek rowerowych - wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska - dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów) - eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną - monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną 	

Źródło: Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015,
Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016.

9.2.2 Cele wynikające z Krajowego Programu Zwiększania Lesistości

Program opracowany przez Instytut Badawczy Leśnictwa na zlecenie Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa i zaakceptowany do realizacji przez Radę Ministrów w dniu 23 czerwca 1995 r., a następnie zmodyfikowany w r. 2002, którego głównym celem jest stworzenie warunków do zwiększenia lesistości Polski do 30 % w 2020 r. i 33 % w 2050 r., zapewnienie optymalnego przestrzenno - czasowego rozmieszczenia zalesień oraz ustalenie priorytetów ekologicznych i gospodarczych oraz preferencji zalesieniowych gmin. Oznacza to potrzebę zalesienia około 700 tys. ha do 2020 r. i około 1,5 mln ha do 2050 r.

KPZL został podzielony na etapy, w których określono przewidywane wielkości zalesień. Podczas pierwszego etapu realizacji KPZL (1995 - 2000) zalesiono łącznie 111,3 tys. ha gruntów (o 11,3 tys. ha więcej niż planowano), w tym 70,1 tys. ha gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa i 41,2 tys. ha gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Drugi etap realizacji KPZL objął lata 2001 - 2005. Przewidziano w nim zalesienie 120 tys. ha. Zalesiono łącznie 95,4 tys. ha gruntów, w tym 46,3 tys. ha gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa oraz 49,1 tys. ha gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa. Założenia programu w drugim etapie zrealizowano w 79,5 %. Drugi etap był bardzo zróżnicowany pod względem powierzchni zalesień - w latach 2001 - 2003 powierzchnia zalesień przekraczała 20 tys. ha rocznie, natomiast w latach 2004 - 2005 nastąpiło wyraźne zmniejszenie rocznych zalesień do powierzchni poniżej 13 tys. ha. Nienotowany od lat wzrost powierzchni zalesień, zwłaszcza na gruntach prywatnych, w latach 2002-2003, które objęły łącznie 19,6 tys. ha, był w dużej mierze wynikiem realizacji nieobowiązującej już ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (Dz. U. Nr 73, poz.764 oraz z 2003 r. Nr 46, poz. 392).

Trzeci etap KZPL zakłada zalesienie 40 tys. ha w latach 2006 - 2010 (po 8 tys. ha rocznie) gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa¹.

Zalesienia wykonane w 2009 r. odpowiadają zaledwie 17,5% średniorocznych oczekiwań. Objęcie siecią Natura 2000 znacznej części terenów leśnych i nieleśnych oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, zmiany w uwarunkowaniach prawnych dotyczące zagospodarowania przestrzennego, czy rozwoju obszarów nieurbanizowanych, mają ogromny wpływ na brak możliwości zwiększania lesistości kraju.²

Cele założone w Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą na lata 2016 – 2017 są zgodne z celami zwiększania lesistości zawartymi w Krajowym Programie Zwiększania Lesistości. Jednym z głównych

¹ „Informacja o realizacji w 2006 r. Krajowego programu zwiększania lesistości”, Ministerstwo Środowiska.

² Informacja o stanie lasów oraz realizacji „Krajowego Programu Zwiększania lesistości” w 2009 roku. Ministerstwo Środowiska

celów krótkoterminowych Programu ochrony środowiska jest: zwiększenie lesistości i ochrona lasów.

*9.2.3 Cele wynikające z Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030
(z uwzględnieniem etapu 2015)*

Celem Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 jest zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powódzie i susze. Ma to nastąpić w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych.

TABELA NR 10 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Narodową Strategią Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015).

Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015)		Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018
Cel nadrzędny: odpowiednie kształtowanie uwarunkowań i rozwiązań dla programów i planów rozwoju społeczno gospodarczego kraju w celu zapewnienia jego zrównoważonego rozwoju.		priorytety
Cel strategiczny I: osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów.	Cele operacyjne	❖ POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA ⇒ Ochrona jakości wód: <ul style="list-style-type: none"> – rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska – modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie – wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające – rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych – prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody – rozbudowa systemu małej retencji
	Przywrócony i utrzymywany dobry stan i potencjał wód powierzchniowych.	
	Przywrócony właściwy stan wszystkich części wód podziemnych oraz zapewniona równowaga między poborem a zasilaniem tych wód.	
	Wdrożone działania niezbędne dla zapobiegania lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych oraz dla zapobiegania pogarszaniu się stanu wszystkich części tych wód.	
	Wdrożone niezbędne działania w celu stopniowego redukowania zanieczyszczenia wód priorytetowymi substancjami niebezpiecznymi.	
	Wdrożone działania niezbędne dla odwrócenia każdej znaczącej, utrzymującej się tendencji wzrostu stężenia zanieczyszczeń powstających na skutek działalności człowieka, w celu stopniowej redukcji poziomu zanieczyszczenia wód podziemnych.	
	Osiągnięta zgodność ze wszystkimi standardami i celami określonymi w regulacjach prawnych Wspólnoty, zgodnie z którymi utworzono poszczególne obszary chronione.	
	Osiągnięta zgodność z celami dotyczącymi dobrego stanu wód w obszarach chronionych.	
	Cele operacyjne	

Cel strategiczny II: zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia wodę do picia oraz dla celów sanitacji.	Wdrożone metodyki określania rzeczywistych potrzeb wodnych.	<ul style="list-style-type: none"> – renaturyzacja obszarów wodno-błotnych – wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych – kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych – zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich – skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych – budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej – wspólne działania międzygminne w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej.
	Wprowadzone mechanizmy umożliwiające zarządzanie potrzebami wodnymi.	
	Wdrożone mechanizmy ekonomiczne w relacji do usług wodnych z uwzględnieniem zasady zwrotu kosztów.	
	Kontrola i zmniejszenie strat wody i przecieków do wielkości akceptowalnych pod względem technicznym i ekonomicznym.	
	Wdrożone nowe technologie zmierzające do oszczędzania wody, wykorzystywanie szarej wody do powtórnego obiegu, w określonych przypadkach. w przemyśle i rolnictwie.	
	Osiągnięta trwała świadomość wszystkich użytkowników wód o potrzebie racjonalnego, oszczędnego korzystania z zasobów wodnych.	
Cel strategiczny III: zaspokojenie społecznie i ekonomiczne uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki	Opracowane i realizowane plany powiększania retencji wodnej, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z RDW 2000/60/WE oraz potrzeb wynikających z realizacji Celu IV i przy zastosowaniu odpowiednich działań kompensujących negatywne oddziaływania hydromorfologiczne.	❖ OCHRONA I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH ⇒ Skuteczna ochrona środowiska naturalnego: <ul style="list-style-type: none"> – ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie
	Wdrożone rozwiązania wykorzystujące bezpośrednio zasoby wodne pochodzące z opadów, dla celów lokalnego zaopatrzenia w wodę i nawodnień.	
	Zaspokojone potrzeby wodne ludności, gospodarki i rolnictwa, uwzględniające zróżnicowane warunki naturalne i zagrożenia wynikające z suszy, poprzez odpowiednie rozwiązania techniczne.	
	Wdrożone i utrzymywane ścisłe procedury w planowaniu przestrzennym, uwzględniające możliwości zaopatrzenia w wodę.	
	Wdrożone mechanizmy ekonomiczne dotyczące usług wodnych, uwzględniające zasadę zwrotu kosztów.	
	Wdrożone zasady proporcjonalnej partycypacji w utrzymaniu urządzeń wodnych.	
	Zidentyfikowane grupy objęte pomocą finansową, ustalone zasady wsparcia	

Cel strategiczny IV: podniesienie skuteczności ochrony ludności i gospodarki w sytuacjach kryzysowych	finansowego użytkowników niezdolnych do ponoszenia pełnych kosztów.	wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód. ⇒ Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt: – ochrona ekosystemów wodnych, w tym wprowadzenie zakazu znacznych zmian stosunków wodnych na obszarach przyrodniczo cennych (obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody) ⇒ Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych: – racjonalne zużycie wód, materiałów i energii – uruchomienie programów oszczędzania wody, w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych.
	Ustabilizowany system edukacji w zakresie gospodarowania wodami.	
	Wdrożone standardy techniczne i projektowe uwzględniające konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.	
	Zapewniony szeroki udział reprezentacji użytkowników w procesie podejmowania decyzji.	
	Wykreowane możliwości zwiększenia udziału hydroenergetyki w bilansie energetycznym kraju, przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE.	
	Cele operacyjne	
	Skuteczna ochrona ludności i gospodarki w sytuacjach nadzwyczajnych.	
	Wdrożona, tam gdzie jest to niezbędne i możliwe, polityka w zakresie zarządzania ryzykiem powodzi, uwzględniająca odtwarzanie i utrzymywanie wolnej od zabudowy przestrzeni dla wód powodziowych.	
	Wdrożone nowoczesne prawo bazujące na ryzyku zagrożenia.	
	Wdrożony system edukacji w zakresie ochrony przed powodzią.	
	Utworzone podstawy organizacyjne i techniczne umożliwiające sukcesywne wprowadzanie systemów ubezpieczeń.	
	Sukcesywnie utrzymywany i modernizowany w miarę postępu technicznego i naukowego system prognoz i ostrzeżeń.	

Źródło: Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015),
Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018.

Jak wynika z powyższej tabeli, priorytety określone w Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018 pokrywają się z celami operacyjnymi zawartymi w Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015).

9.2.4 Cele wynikające ze Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski 2007 - 2013

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski na lata 2007 – 2013 jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cel 3 horyzontalny: Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski:

TABELA NR 11 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... ze Strategicznymi Ramami Odniesienia dla Polski 2007 – 2013.

Strategiczne Ramy Odniesienia dla Polski 2007 – 2013 3 cel horyzontalny		Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018
Zapewnienie i rozwój infrastruktury ochrony środowiska.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia skutecznych i efektywnych systemów gromadzenia i oczyszczania ścieków. 2. Wsparcie działań mających na celu zmniejszenie udziału składowanych odpadów komunalnych i rekultywację terenów zdegradowanych, które jednocześnie przyczynią się do wdrażania prawa unijnego. 3. Zapewnienie odpowiedniej ilości zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju. 4. Przeciwdziałanie poważnym awariom. 5. Minimalizacja skutków negatywnych zjawisk naturalnych. 6. Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa. 7. Przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych. 8. Wspieranie procesów opracowania planów ochrony dla obszarów chronionych. 9. Przywracanie drożności korytarzy ekologicznych. 	<p>⇒ Skuteczna ochrona środowiska naturalnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu - aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska , przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych, - stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (opłaty, kary, skuteczniejsze kontrole) oraz ich egzekwowanie - zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu - aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska , przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych - ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód - zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych likwidowanie już istniejących <p>⇒ Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - racjonalne zużycie wód, materiałów i energii, - uruchomienie programów oszczędzania wody, w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych. <p>⇒ Ochrona jakości wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska - modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub

		<p>jest to nieuzasadnione ekonomicznie</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające - rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych - prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody - rozbudowa systemu małej retencji - renaturyzacja obszarów wodno-błotnych - wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych - kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych - zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich - skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych - budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej - wspólne działania międzygminne w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej. <p>⇒ Ochrona powierzchni ziemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie powstawania odpadów u źródła - segregacja i selektywna zbiórka odpadów - organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej - modernizacja istniejących składowisk w zakresie niezbędnym do ich prawidłowego zamknięcia i rekultywacji - likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów - właściwe zagospodarowanie odpadów medycznych - kontrola i monitoring systemu zagospodarowania chemikaliów - uregulowanie postępowania z odpadami motoryzacyjnymi przez osoby fizyczne - ochrona gleb przed degradacją - rekultywacja gruntów zdegradowanych - ograniczanie degradacji gleb poprzez górnictwo
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin - zapobieganie zanieczyszczania metalami ciężkimi - stosowanie fitomelioracji, zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo - zachowywanie odpowiedniego odczynu gleb - prowadzenie obserwacji zmian chemizmu gleb, a w szczególności koncentracji metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo. <p>⇒ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu świadomości ekologicznej mieszkańców i administracji, - wzmocnienie struktur zarządzania środowiskiem, - aktywizacja działań na rzecz zrównoważonego wykorzystania zasobów środowiska w różnych sektorach gospodarki, - zwiększanie aktywności podmiotów gospodarczych na rzecz ochrony środowiska.
Dywersyfikacja źródeł energii oraz ograniczenie negatywnej presji sektora energetycznego na środowisko naturalne.	Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, rozumianego jako dywersyfikacja źródeł zaopatrzenia w energię, jak i zwiększenie niezawodności infrastruktury.	<p>⇒ Czyste powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem biomasy - działania pomagające zakładać plantacje roślin energetycznych - analiza zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy - promowanie stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych - stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii - budowa nowych urządzeń ograniczających emisję, tam gdzie nie można ograniczyć zanieczyszczeń do powietrza w inny sposób.

Źródło: Strategiczne Ramy Odniesienia dla Polski 2007 – 2013,
Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018.

Priorytety określone w Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018 pokrywają się z 3 celem horyzontalnym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski na lata 2007 – 2013.

9.2.5 Cele wynikające z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2009

Ramy rzeczowe i terminowe działań niezbędnych do wypełnienia zobowiązań traktatowych w zakresie odprowadzania ścieków komunalnych przedstawiają się następująco: do 31 grudnia 2015 r. wszystkie aglomeracje ≥ 2000 RLM muszą być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków, o efekcie oczyszczania³⁾ uzależnionym od wielkości oczyszczalni,

- do 31 grudnia 2015 r. powinna być zapewniona 75 % redukcja związków azotu i fosforu ogólnego pochodzących ze źródeł komunalnych na terenie Polski i odprowadzanych do wód,
- do 31 grudnia 2015 r. aglomeracje < 2000 RLM wyposażone w dniu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w systemy kanalizacyjne powinny posiadać do tego terminu oczyszczalnie zapewniające odpowiednie oczyszczanie,
- do 31 grudnia 2010 r. zakłady przemysłu rolno-spożywczego o wielkości > 4000 RLM są zobowiązane do redukcji zanieczyszczeń biodegradowalnych.

Zgodnie z postanowieniami Traktatu Akcesyjnego, wdrażanie wymagań dyrektywy 91/271/EWG dotyczących aglomeracji ≥ 2000 RLM powinno przebiegać etapowo, a mianowicie:

- do 31 grudnia 2005 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta w 674 aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 69 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji,
- do 31 grudnia 2010 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta w 1069 aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 86 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji,
- do 31 grudnia 2013 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta w 1165 aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 91 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji,
- do 31 grudnia 2015 r. zgodność z dyrektywą powinna być osiągnięta we wszystkich aglomeracjach, z których ładunek zanieczyszczeń biodegradowalnych stanowi 100 % całkowitego ładunku zanieczyszczeń tego typu pochodzącego z aglomeracji.

Priorytety określone w Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018 (cel: Poprawa jakości środowiska-ochrona jakości wód) pokrywają się z celami wynikającymi z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

³⁾ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984 oraz z 2009 r. Nr 27, poz. 169).

9.3 Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie regionalnym

9.3.1 Cele ochrony środowiska określone w Programie Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011- 2014

Głównym celem Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014 jest określenie polityki zrównoważonego rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego, która ma być realizacją polityki ekologicznej państwa w skali regionu. Dokument w pełni odzwierciedla tendencje europejskiej polityki ekologicznej.

Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014 uwzględnia uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, w tym ekologiczne, przestrzenne, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania rozwoju województwa, określa priorytetowe działania ekologiczne oraz harmonogram zadań ekologicznych.

Celem strategicznym Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014 jest:

**DOBRY STAN ŚRODOWISKA UMOŻLIWIAJĄCY
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ.**

TABELA NR 12 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie Ochrony środowiska dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego z celami określonymi w Programie...

Programu Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007 – 2010		Program...	Określenie zgodności
Cele			
Ochrona przyrody i krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> - wysokie walory krajobrazu - wysoka różnorodność biologiczna, jej ochrona i zrównoważone wykorzystywanie. 	<p>⇒ Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach • dążenie do harmonii zabudowy z krajobrazem, preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym <p>⇒ Zachowanie istniejącego świata roślin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona terenów przyrodniczo cennych • ochrona ekosystemów wodnych, w tym wprowadzenie zakazu znacznych zmian stosunków wodnych na obszarach przyrodniczo cennych (obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody) • zachowanie równowagi gatunkowej 	Zgodny
Ochrona i zrównoważony rozwój lasów:	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie trwale zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. 	<p>⇒ Bioróżnorodność:</p> <ul style="list-style-type: none"> • powiększanie areału lasów, szczególnie na gruntach marginalnych • utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów • prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe • wprowadzanie odnowień naturalnych 	Zgodny
Ochrona powierzchni ziemi	<ul style="list-style-type: none"> - wysoka jakość gleby - racjonalne użytkowanie powierzchni ziemi 	<p>⇒ Ochrona powierzchni ziemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona gleb przed degradacją • rekultywacja gruntów zdegradowanych 	Zgodny

Ochrona zasobów kopalin i wód podziemnych	- eksploatacja kopalin i wód podziemnych zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczanie degradacji gleb poprzez górnictwo • właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin • ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych na cele nierolne i nieleśne • poprawianie wartości użytkowej gleb oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności przez stosowanie odpowiednich zabiegów technicznych i agrotechnicznych 	Zgodny
Biotechnologie i organizmy genetycznie modyfikowane	- zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego województwa	<p>⇒ Bioróżnorodność:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich • objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony • czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny • renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych • wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych (m.in. rak pręgowany, norka amerykańska) • preferowanie prowadzenia zarybień materiałem z tego samego dorzecza 	Zgodny
Materiałochłonność, wodochłonność i odpadowość	- racjonalne użytkowanie wody, materiałów i energii	<p>⇒ Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • racjonalne zużycie wód, materiałów i energii • uruchomienie programów oszczędzania wody, 	Zgodny

produkcji		w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych	
Wykorzystanie energii z odnawialnych źródeł energii	- udział energii odnawialnej zasobów energetycznych do co najmniej 9% w 2010 r.	<p>⇒ Czyste powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem biomasy • działania pomagające zakładać plantacje roślin energetycznych analiza zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy • promowanie stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych • stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii 	Zgodny
Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona przed powodzią i skutkami suszy	<ul style="list-style-type: none"> - dobry stan zasobów wodnych - sprawny system osłony przeciwpowodziowej 	<p>⇒ Ochrona jakości wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody • rozbudowa systemu małej retencji • renaturyzacja obszarów wodno-błotnych • wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych • kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych • zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich • skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych • budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej 	Zgodny

Relacja środowisko zdrowie	- zahamowanie powstawania środowiskowych zagrożeń zdrowia	<p>⇒ Skuteczna ochrona środowiska naturalnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosowanie instrumentów prawno- ekonomicznych (opłaty, kary, skuteczniejsze kontrole) oraz ich egzekwowanie • zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu • aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska , przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych • ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy lotniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód • zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych likwidowanie już istniejących 	Zgodny
Jakość wód	- dobry stan wód	<p>⇒ Ochrona jakości wód:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska • modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie • wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w 	Zgodny

		<p>urządzenia podczyszczające</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody • wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych • kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych • skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych • wspólne działania międzygminne w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej. 	
Zanieczyszczenie powietrza	- czyste powietrze	<p>⇒ Czyste powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa nowych urządzeń ograniczających emisję, tam gdzie nie można ograniczyć zanieczyszczeń do powietrza w inny sposób • termomodernizacja budynków • działania ograniczające zużycie energii, w tym elektrycznej • ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę • budowa ekranów akustycznych • nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi • lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi • kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami 	Zgodny

		<ul style="list-style-type: none"> spalinowymi • budowa ścieżek rowerowych • wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska • dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja nieorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów) • eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną • monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną 	
Gospodarka odpadami	<ul style="list-style-type: none"> - minimalizacja zagrożeń środowiska powodowanych przez odpady 	<p>⇒ Ochrona powierzchni ziemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ograniczanie powstawania odpadów u źródła • segregacja i selektywna zbiórka odpadów • organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej • modernizacja istniejących składowisk w zakresie niezbędnym do ich prawidłowego zamknięcia i rekultywacji • likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów • właściwe zagospodarowanie odpadów medycznych 	Zgodny
Zagrożenia wynikające z poważnych awarii i stosowania substancji i preparatów	<ul style="list-style-type: none"> - sprawny system ochrony środowiska przed poważnymi awariami - sprawny system pełnej kontroli dystrybucji, składowania i stosowania substancji i preparatów chemicznych 	<p>⇒ Ochrona powierzchni ziemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontrola i monitoring systemu zagospodarowania chemikaliów • uregulowanie postępowania z odpadami motoryzacyjnymi przez osoby fizyczne 	Zgodny

niebezpiecznych	dla osiągnięcia pełnego bezpieczeństwa zdrowia ludzi i środowiska	<ul style="list-style-type: none"> zapobieganie zanieczyszczania metalami ciężkimi 	
Oddziaływanie hałasu.	- dobry klimat akustyczny	<p>⇒ Czyste powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę budowa ekranów akustycznych nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi 	Zgodny
Oddziaływanie pól elektromagnetycznych	- poziomy pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych	<p>⇒ Czyste powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną 	Zgodny
Ochrona klimatu i zapobieganie niszczeniu ozonu stratosferycznego	<ul style="list-style-type: none"> zapewnienie redukcji emisji gazów cieplarnianych wycofanie z obrotu i stosowania substancji niszczących warstwę ozonową 	<p>⇒ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych opracowanie programów edukacji ekologicznej popularyzacja ochrony przyrody tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej organizacja warsztatów ekologicznych 	Zgodny
Edukacja ekologiczna	<ul style="list-style-type: none"> wysoka świadomość ekologiczna skuteczna edukacja ekologiczna 		Zgodny

		<ul style="list-style-type: none"> • organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych • organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska • popularyzacja ochrony środowiska i przyrody w lokalnych środkach masowego przekazu • wspieranie kółek ekologicznych • podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną • upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej. 	
Monitoring środowiska	- dobrze funkcjonujący pełny monitoring środowiska	<p>⇒ Skuteczna ochrona środowiska naturalnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu • aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska , przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych 	Zgodny

Źródło: Programu ochrony środowiska województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007 – 2010,
Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015

9.3.2 Cele ochrony środowiska określone w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011- 2014

Założeniem Planu jest dojście do systemu gospodarki odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami według poniżej przedstawionej hierarchii, tj.:

1. zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz ograniczania ich właściwości niebezpiecznych,
2. wykorzystywanie właściwości materiałowych i energetycznych odpadów, w przypadku gdy odpadów nie można poddać procesom odzysku – ich unieszkodliwienie,
3. ograniczenie składowania jako najmniej pożądanego sposobu postępowania z odpadami.

Zasadniczym celem przyszłej gospodarki odpadami w województwie warmińsko-mazurskim jest:

„MINIMALIZACJA ZAGROŻEŃ ŚRODOWISKA POWODOWANYCH PRZEZ ODPADY”

Cele strategiczne:

- ❖ Minimalizacja ilości powstających odpadów i zmniejszenie ich toksyczności
- ❖ Optymalne zagospodarowanie odpadów
- ❖ Edukacja ekologiczna
- ❖ Likwidacja i rekultywacja nieczynnych miejsc składowania odpadów
- ❖ Konsekwentna i skuteczna egzekucja przepisów prawa

TABELA NR 13 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego na lata 2007-2010

Plan Gospodarki Odpadami Dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego na lata 2007 – 2010	Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018	Określenie zgodności
Cele	Cele działań	
Minimalizacja ilości powstających odpadów i zmniejszenie ich toksyczności	<ul style="list-style-type: none">– ograniczanie powstawania odpadów u źródła– segregacja i selektywna zbiórka odpadów– organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej–	Zgodny

Plan Gospodarki Odpadami Dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego na lata 2007 – 2010	Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018	Określenie zgodności
Cele	Cele działań	
Optymalne zagospodarowanie odpadów	<ul style="list-style-type: none"> – modernizacja istniejących składowisk w zakresie niezbędnym do ich prawidłowego zamknięcia i rekultywacji – likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów – właściwe zagospodarowanie odpadów medycznych – kontrola i monitoring systemu zagospodarowania chemikaliów – uregulowanie postępowania z odpadami motoryzacyjnymi przez osoby fizyczne 	
Edukacja ekologiczna.	<ul style="list-style-type: none"> – popularyzacja ochrony przyrody – tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej – organizacja warsztatów ekologicznych – organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych – organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska – prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych – wyszkolenie kompetentnych opracowanie programów edukacji ekologicznej 	

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa warmińsko- Mazurskiego na lata 2010– 2010,
Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015.

**9.3.3 Cele wynikające z Programu ochrony środowiska powiatu piskiego
na lata 2008 – 2011.**

Wykorzystując zasadę równego dostępu do środowiska przyrodniczego w kategoriach równoważenia szans człowieka i przyrody oraz zasadę regionalizacji, głównym przesłaniem „Programu ochrony środowiska powiatu piskiego” będzie hasło:

***„Czyste środowisko stymulatorem rozwoju
gospodarczego powiatu.”***

Cele i kierunki działań pogrupowano w rozdziały:

- Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych,
- Poprawa jakości środowiska,
- Edukacja ekologiczna.

TABELA NR 14 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... z Programem ochrony środowiska powiatu piskiego.

Programu ochrony środowiska powiatu piskiego na lata 2008 – 2011	Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018	Określenie zgodności
Cele średniookresowe	Cele działań	
— Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych.	⇒ Skuteczna ochrona środowiska naturalnego, ⇒ Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt, ⇒ Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych, ⇒ Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych.	Zgodny
— Poprawa jakości środowiska.	⇒ Ochrona jakości wód, ⇒ Ochrona powierzchni ziemi, ⇒ Czyste powietrze, ⇒ Bioróżnorodność.	
— Edukacja ekologiczna.	⇒ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy.	

Źródło: Programu ochrony środowiska powiatu piskiego na lata 2008 – 2011,
Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015.

Cele założone w Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 są zgodne z celami założonymi w Programie ochrony środowiska dla powiatu piskiego na lata 2008 – 2011.

9.3.4 Cele wynikające ze Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020 to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd, który określa cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie województwa. Sporządzona strategia jest zapisem świadomych wyborów społeczności lokalnej i pokazuje koncepcję rozwoju zaplanowaną na kilka kolejnych lat. Zorientowana jest na rozwiązanie kluczowych problemów z wykorzystaniem pojawiających się szans.

TABELA NR 15 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie... ze Strategią Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego do roku 2020.

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego do roku 2020		Program...		Określenie zgodności
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działania	Cele działań	
Wzrost aktywności społecznej	Poprawa jakości i ochrona środowiska.	1. Ochrona jakości wód: <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska • modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjne lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie • wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające • rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych • prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody • rozbudowa systemu małej retencji • renaturyzacja obszarów wodno-błotnych • wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych • kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych • zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich • skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych • budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej • wspólne działania międzygminne w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej. 2. Ochrona powierzchni ziemi:	<p>⇒ Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Skuteczna ochrona środowiska naturalnego, — Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt, — Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych, — Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych. <p>⇒ Poprawa jakości środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ochrona jakości wód, — Ochrona powierzchni ziemi, — Czyste powietrze, — Bioróżnorodność.. <p>⇒ Edukacja ekologiczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy. 	Zgodny

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego do roku 2020		Program...		Określenie zgodności
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działania	Cele działań	
	Monitoring środowiska.	<ul style="list-style-type: none"> ograniczanie powstawania odpadów u źródła segregacja i selektywna zbiórka odpadów organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej modernizacja istniejących składowisk w zakresie niezbędnym do ich prawidłowego zamknięcia i rekultywacji likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów właściwe zagospodarowanie odpadów medycznych kontrola i monitoring systemu zagospodarowania chemikaliów uregulowanie postępowania z odpadami motoryzacyjnymi przez osoby fizyczne ochrona gleb przed degradacją rekultywacja gruntów zdegradowanych ograniczanie degradacji gleb poprzez górnictwo właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin zapobieganie zanieczyszczania metalami ciężkimi stosowanie fitomelioracji, zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo zachowywanie odpowiedniego odczynu gleb prowadzenie obserwacji zmian chemizmu gleb, a w szczególności koncentracji metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych na cele nierolne i nieleśne <p>3. Czyste powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem biomasy 		

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego do roku 2020		Program...		Określenie zgodności
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działania	Cele działań	
		<ul style="list-style-type: none"> • działania pomagające zakładać plantacje roślin energetycznych analiza zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy • promowanie stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych • stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii • budowa nowych urządzeń ograniczających emisję, tam gdzie nie można ograniczyć zanieczyszczeń do powietrza w inny sposób • termomodernizacja budynków • działania ograniczające zużycie energii, w tym elektrycznej • ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę • budowa ekranów akustycznych • nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi • lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi • kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi • budowa ścieżek rowerowych • wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska • dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów) • eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną • monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną 		
		4. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych:		

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego do roku 2020		Program...		Określenie zgodności
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działania	Cele działań	
		<ul style="list-style-type: none"> niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach lokalizacja ferm wielkotowarowych uzależniona od spełniania przepisów środowiskowych, limitowanie wielkości obsady obszarem posiadanych gruntów, warunkującym pełne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych i dobrostan zwierząt. Niedopuszczalna jest kolizja lokalizacji z wymogami w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody, oddziaływania na wody powierzchniowe, gruntowe, podziemne, gleby i powietrze umożliwianie lokalizowania wysokich budowli (np. maszty telefoniczne) tylko po-za terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury oraz uwarunkowanie prowadzenia inwestycji liniowych sposobem najmniej kolidującym z krajobrazem dążenie do harmonii zabudowy z krajobrazem, preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym. 		

Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Województwa Warmińsko- Mazurskiego do roku 2020, POŚ dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015.

9.3.5 Cele wynikające z Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013

Oś Priorytetowa VI. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Cel główny Osi priorytetowej:

„Wzmocnienie pozycji województwa w europejskich sieciach przyrodniczych poprzez poprawę lub zachowanie dobrego stanu środowiska i zapobieganie jego degradacji”

Cele szczegółowe osi priorytetowej:

- ⇒ Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska:
 - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.
 - Gospodarka wodno- ściekowa.
 - System odbioru nieczystości z łodzi na jeziorach.
- ⇒ Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami:
 - Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
 - Bezpieczeństwo ekologiczne.

TABELA NR 16 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie z Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013.

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013	Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018
Oś Priorytetowa VI. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	⇒ Ochrona jakości wód: <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska • modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie • wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające • wspólne działania międzygminne w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej
Cele szczegółowe osi priorytetowej: ⇒ Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska: <ul style="list-style-type: none"> – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi. – Gospodarka wodno- ściekowa. – System odbioru nieczystości z łodzi na jeziorach. ⇒ Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami: <ul style="list-style-type: none"> – Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. – Bezpieczeństwo ekologiczne. 	⇒ Ochrona powierzchni ziemi: <ul style="list-style-type: none"> • ograniczanie powstawania odpadów u źródła • segregacja i selektywna zbiórka

	<p>odpadów</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej • modernizacja istniejących składowisk w zakresie niezbędnym do ich prawidłowego zamknięcia i rekultywacji • likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów <p>⇒ Czyste powietrze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem biomasy • działania pomagające zakładać plantacje roślin energetycznych • analiza zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy •
--	---

Źródło: Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013,
POŚ dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015.

Cele Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018 są zgodne z priorytetem zawartym w Regionalnym Programie Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013.

9.3.6 Cele wynikające ze Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko-Mazurskim.

<p>TURYSTYKA WIODĄCĄ DZIEDZINĄ GOSPODARKI WARMII I MAZUR GENERUJĄCĄ NOWE MIEJSCA PRACY I WZROST DOCHODÓW LUDNOŚCI Poprzez ochronę i kontrolowany rozwój posiadanych zasobów naturalnych i kulturowych Warmia i Mazury staną się synonimem produktu turystycznego wysokiej jakości, skutecznie konkurującego zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych</p>
--

TABELA NR 17 Powiązanie celów ochrony środowiska określonych w Programie...
ze Strategią Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko- Mazurskim.

Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko- Mazurskim	Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018	Określenie zgodności
Cele	Cele działań	
— Zwiększenie kapitału inwestycyjnego w turystyce	⇒ Skuteczna ochrona środowiska naturalnego: – planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu – tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów – dostosowanie nasilenia presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu – kontrola turystyki i wypoczynku, szczególnie na terenach o dużej wartości przyrodniczej – na obszarach najcenniejszych przyrodniczo dopuszczanie ruchu turystycznego tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika – kontrolowana turystyka kwalifikowana – odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami – regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszanie – pełna, egzekwowalna odpowiedzialność organizatorów za imprezy masowe na wolnym powietrzu	Zgodny
— Zintegrowanie różnych dziedzin gospodarczych i społecznych na rzecz rozwoju regionu poprzez turystykę		
— Stworzenie warunków wzrostu konkurencyjności sektora turystyki		
— Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu		

Źródło: Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko- Mazurskim 2004r.,
POŚ dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015.

Cele założone w Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 są zgodne z celami założonymi w Strategii Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko- Mazurskim.

9.4 Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie lokalnym

9.4.1 Cele ochrony środowiska określone w Programie Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015

Misją⁴ Programu jest

CZyste Środowisko Stymulatorem Rozwoju Gospodarczego Miasta i Gminy.

Powyższa misja będzie realizowana poprzez priorytety i działania ekologiczne Gminy, z którymi będą spójne gminne priorytety i działania planowane w programach ochrony środowiska. Program będzie realizowany przez cele długoterminowe, nazywane dalej priorytetami, obejmujące lata 2012-2019 oraz przez cele krótkoterminowe (szczegółowe) w ramach każdego z celów długoterminowych, realizowane w latach 2012 - 2015.

I OCHRONA I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

1. Skuteczna ochrona środowiska naturalnego

- stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych (opłaty, kary, skuteczniejsze kontrole) oraz ich egzekwowanie
- zagospodarowanie przestrzenne z bezwzględnym uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu
- aktualizacja dokumentów strategicznych pod kątem wymagań ochrony środowiska , przyrody oraz ochrony krajobrazu, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zachowania i tworzenia korytarzy ekologicznych
- ochrona linii brzegowych zbiorników wodnych, w szczególności poprzez konsekwentne utrzymywanie wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i niezabudowanych i zakaz zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie wód
- zapobieganie stwarzaniu kolejnych barier ekologicznych likwidowanie już istniejących
- planowanie przeznaczania terenów pod rekreację oraz infrastrukturę
- turystyczną w sposób nie naruszający walorów środowiska i krajobrazu
- tereny przeznaczone pod turystykę i rekreację oraz masowo odwiedzane powinny być kompleksowo wyposażone w niezbędną infrastrukturę sanitarną oraz służącą zagospodarowaniu odpadów
- dostosowanie nasilenia presji turystycznej i penetracji do odporności i chłonności turystycznej terenu
- kontrola turystyki i wypoczynku, szczególnie na terenach o dużej wartości przyrodniczej

⁴ Misja zgodna z dokumentem „Program ochrony środowiska województwa warmińsko- mazurskiego”

- na obszarach najcenniejszych przyrodniczo dopuszczanie ruchu turystycznego tylko po wyznaczonych szlakach i w obecności przewodnika – kontrolowana turystyka kwalifikowana
- odpowiednie oznakowanie szlaków turystycznych wraz z informacjami
- regulaminie, obowiązujących przepisach i karach za ich naruszanie
- pełna, egzekwowalna odpowiedzialność organizatorów za imprezy masowe na wolnym powietrzu

1. Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt

- ochrona terenów przyrodniczo cennych
- ochrona ekosystemów wodnych, w tym wprowadzenie zakazu znacznych zmian stosunków wodnych na obszarach przyrodniczo cennych (obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody)
- zachowanie równowagi gatunkowej

3. Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych

- niedopuszczanie do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach
- lokalizacja ferm wielkotowarowych uzależniona od spełniania przepisów środowiskowych, limitowanie wielkości obsady obszarem posiadanych gruntów, warunkującym pełne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych i dobrostan zwierząt. Niedopuszczalna jest kolizja lokalizacji z wymogami w zakresie ochrony środowiska, ochrony przyrody, oddziaływania na wody powierzchniowe, gruntowe, podziemne, gleby i powietrze
- umożliwianie lokalizowania wysokich budowli (np. maszty telefoniczne) tylko po-za terenami o najwyższych walorach krajobrazowych z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury oraz uwarunkowanie prowadzenia inwestycji liniowych sposobem najmniej kolidującym z krajobrazem
- dążenie do harmonii zabudowy z krajobrazem, preferowanie budownictwa o charakterze tradycyjnym i regionalnym

4. Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych

- racjonalne zużycie wód, materiałów i energii
- uruchomienie programów oszczędzania wody, w tym ograniczenie zużycia wody do celów przemysłowych

II POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA

1. Ochrona jakości wód

- rozwój infrastruktury dla ochrony środowiska
- modernizacja oczyszczalni ścieków oraz tworzenie warunków do budowy oczyszczalni przydomowych i przyzagrodowych, gdy nie ma możliwości przyłączenia do zbiorowej sieci kanalizacyjnej lub jest to nieuzasadnione ekonomicznie
- wyposażanie sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające
- rekultywacja zdegradowanych ekosystemów wodnych
- prawidłowa modernizacja istniejących i likwidacja nieczynnych ujęć wody
- rozbudowa systemu małej retencji
- renaturyzacja obszarów wodno-błotnych
- wzmocnienie systemu monitoringu i kontroli wód powierzchniowych i podziemnych
- kontrola przestrzegania wymagań stref ochronnych wód podziemnych
- zmniejszanie tzw. spływów obszarowych z obszarów wiejskich
- skuteczne zabezpieczenie przed umyślnym lub nieświadomym zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych
- budowa i utrzymanie spójnego systemu ochrony przeciwpowodziowej
- wspólne działania międzygminne w celu usprawnienia i unowocześnienia gospodarki wodno-ściekowej

2. Ochrona powierzchni ziemi

- ograniczanie powstawania odpadów u źródła
- segregacja i selektywna zbiórka odpadów
- organizowanie punktów zbiórki makulatury, stłuczki szklanej, puszek aluminiowych itp. oraz punktu odbioru odpadów niebezpiecznych z posesji prywatnych i użyteczności publicznej
- modernizacja istniejących składowisk w zakresie niezbędnym do ich prawidłowego zamknięcia i rekultywacji
- likwidacja nielegalnych wysypisk odpadów
- właściwe zagospodarowanie odpadów medycznych
- kontrola i monitoring systemu zagospodarowania chemikaliów
- uregulowanie postępowania z odpadami motoryzacyjnymi przez osoby fizyczne
- ochrona gleb przed degradacją
- rekultywacja gruntów zdegradowanych
- ograniczanie degradacji gleb poprzez górnictwo
- właściwe użytkowanie rolnicze gleb, w tym odpowiednie nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin
- zapobieganie zanieczyszczaniu metalami ciężkimi
- stosowanie fitomelioracji, zalesień gruntów nieprzydatnych rolniczo
- zachowywanie odpowiedniego odczynu gleb
- prowadzenie obserwacji zmian chemizmu gleb, a w szczególności koncentracji metali ciężkich w glebach użytkowanych rolniczo
- ograniczenie przeznaczania gleb o wysokich klasach bonitacyjnych na cele nierolne i nieleśne

- poprawianie wartości użytkowej gleb oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności przez stosowanie odpowiednich zabiegów technicznych i agrotechnicznych

3. Czyste powietrze

- wprowadzanie odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem biomasy
- działania pomagające zakładać plantacje roślin energetycznych analiza zasobów i potencjalnych możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy
- promowanie stosowania lepszej jakości paliw oraz paliw niskoemisyjnych
- stosowanie instalacji wysokosprawnych i nowych, przyjaznych dla środowiska technologii
- budowa nowych urządzeń ograniczających emisję, tam gdzie nie można ograniczyć zanieczyszczeń do powietrza w inny sposób
- termomodernizacja budynków
- działania ograniczające zużycie energii, w tym elektrycznej
- ograniczenia w transporcie tranzytowym przez zwartą zabudowę
- budowa ekranów akustycznych
- nakładanie obowiązku ograniczania hałasu przemysłowego środkami technicznymi
- lokalizacja zakładów uciążliwych ze względu na poziom hałasu poza terenami zabudowanymi
- kontrola przestrzegania ustaleń w strefach ciszy i na akwenach objętych zakazem stosowania jednostek pływających z silnikami spalinowymi
- budowa ścieżek rowerowych
- wspieranie transportu przyjaznego dla środowiska
- dbałość o stan czystości terenów zabudowanych (wtórna emisja niezorganizowana z zapyłonych ulic potęgowana przez ruch pojazdów)
- eliminacja zagrożeń spowodowanych emisją elektromagnetyczną
- monitoring i kontrola urządzeń powodujących emisję elektromagnetyczną

4. Bioróżnorodność

- zachowanie siedlisk oraz miejsc rozrodu gatunków chronionych i rzadkich
- objęcie ochroną prawną cennych obszarów przyrodniczych lub podniesienie rangi formy ochrony
- czynna ochrona cennych gatunków flory i fauny
- renaturyzacja zniszczonych ekosystemów i siedlisk przyrodniczych
- wspieranie programu restytucji gatunków rodzimych zahamowanie inwazyjnego rozprzestrzeniania się gatunków obcych (m.in. rak pręgowany, norka amerykańska)
- preferowanie prowadzenia zarybień materiałem z tego samego dorzecza
- powiększanie areału lasów, szczególnie na gruntach marginalnych
- utrzymywanie odpowiedniej kondycji lasów
- prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o dobre i aktualne plany urządzeniowe
- wprowadzanie odnowień naturalnych

III EDUKACJA EKOLOGICZNA

1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy

- prowadzenie i wspieranie akcji edukacji dorosłych
- wyszkolenie kompetentnych przewodników ekoturystycznych
- opracowanie programów edukacji ekologicznej
- wytyczanie i urządzanie ścieżek dydaktycznych, rowerowych, pieszych, kajakowych, punktów widokowych
- popularyzacja ochrony przyrody
- tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej
- organizacja warsztatów ekologicznych
- organizacja i wspieranie konkursów, olimpiad, turniejów ekologicznych
- organizacja festynów i imprez poświęconych ochronie środowiska
- popularyzacja ochrony środowiska i przyrody w lokalnych środkach masowego przekazu
- wspieranie kółek ekologicznych
- podniesienie znaczenia edukacji ekologicznej w działalności samorządów, m.in. coroczne zaplanowanie budżetu na edukację ekologiczną
- upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej

9.4.2 Cele ochrony środowiska określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Pisz

Podstawowym celem rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego miasta i gminy Pisz jest zapewnienie mieszkańcom szeroko pojętego dobrobytu. Na cel ten składają się następujące **cele strategiczne**:

- zapewnienie pracy i godziwych zarobków
- zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych
- zapewnienie łatwego dostępu do usług sektora publicznego i prywatnego
- zapewnienie czystego i przyjaznego środowiska
- zapewnienie warunków do wypoczynku i rekreacji

Cele założone w Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 są zgodne z celami założonymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Pisz.

10 IDENTYFIKACJA I OCENA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO I ZABYTKI ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne jak i nieinwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów *Programu...* Stopień i zakres oddziaływania zależeć będzie przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, przekształconych antropogenicznie czy obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy. Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w *Programie...* przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach *Programu...* wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny lub pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tą dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Poniżej przedstawiono matrycę oceniającą wpływ zagadnień na poszczególne elementy ochrony środowiska.

TABELA NR 18 Matryca wpływów zagadnień zawartych w „Programie ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015” na poszczególne komponenty środowiska.

Cele działań		Oddziaływanie na:											
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
1	Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych												
	– Skuteczna ochrona środowiska naturalnego	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	poś. dł. st. +
	– Zachowanie istniejącego świata roślin i zwierząt	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	0	0	poś. dł. st. +
	– Zachowanie wysokich walorów krajobrazowych,	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	0	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	0	bez p. dł. st. +	poś. st. +
	– Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	bez p. dł. st. +	0
2	Poprawa jakości środowiska												

Cele działań		Oddziaływanie na:											
		Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
	Ochrona jakości wód	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	0	0	poś. dł. st. +
	Ochrona powierzchni ziemi	bezp. dł. st. +	pośr. dł. st. +	pośr. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	0	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	0	0	0	0
	Czyste powietrze	0	poś. st. +	poś. st. +	poś. st. +	0	bezp. st. +	0	0	poś. st. +	0	poś. st. +	poś. st. +
	Bioróżnorodność	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	poś. wt. dł. st. +	0	0	0	0	bezp. dł. st. +
3	Edukacja ekologiczna												
	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców miasta i gminy	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	bezp. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +	poś. dł. st. +

Skróty użyte w tabeli: – Bezp. – oddziaływanie bezpośrednie, skumulowane,

– Śr. – oddziaływanie średnioterminowe (przyjęto 4 - 8 lat),

oddziaływanie pozytywne, – – – oddziaływanie negatywne, – 0 – brak oddziaływania ewentualnie śladowe oddziaływanie

– Poś. – oddziaływanie pośrednie, – Wt. – oddziaływanie wtórne, – Skum. – oddziaływanie

– Dł. – oddziaływanie długookresowe (przyjęto ponad 8 lat), – St. – oddziaływanie stałe, – + –

11 ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE, OGRANICZAJĄCE LUB ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGŁOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000

Patrząc przez pryzmat celu w jakim jest opracowywany i realizowany *Program...*, należy uznać, że środkami zapobiegającymi negatywne oddziaływania na środowisko są rozwiązania zaproponowane w aktualizacji dokumentu. Niemniej należy pamiętać, iż w wyniku braku realizacji zapisów tego dokumentu mogą powstać negatywne oddziaływania, o których mowa była w rozdziale nr 5.

Adekwatnie do wskazanych negatywnych oddziaływań, przewiduje się przede wszystkim następujące środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko:

- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych zgodnych zasadami ochrony środowiska – m. in. poprzez włączanie się do postępowań administracyjnych różnych kompetentnych podmiotów na prawach strony (m. in. służb administracji);
- tworzenie regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminie, które zapewnią odpowiednią gospodarkę odpadami ;
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych;
- konsolidacja informacji o stanie i ochronie środowiska oraz gospodarce odpadami (obecnie są one w posiadaniu różnych podmiotów – Urząd Wojewódzki, WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Urząd Gminy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, i inne);
- promowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych w ochronie środowiska, uwzględniających wymogi najlepszej dostępnej techniki oraz zasad dobrej praktyki i rzetelnej wiedzy technicznej i naukowej;
- cykl działań edukacyjnych dla społeczeństwa;
- wzmocnienie (finansowe, merytoryczne, sprzętowe, kadrowe) funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska.

Realizacja założeń zawartych w projekcie *Programu...* dla miasta i gminy Pisz nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewiduje się podjęcia działań kompensacyjnych, choć nie można wykluczyć że szczegółowy raport oddziaływania na środowisko którejs z planowanych inwestycji wymusi podjęcie takich działań.

Inwestycje, które na obecnym etapie można uznać za wymagające lub mogące wymagać raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz.

1397 ze zm.) zestawiono w poniższej tabeli. Należy zaznaczyć, że jest to jedynie wstępna, bardzo ogólna kwalifikacja przedsięwzięć do procedury oceny oddziaływania na środowisko, natomiast szczegółowe kwalifikowanie należy prowadzić na etapie projektowania i realizacji przedsięwzięć.

TABELA NR 19 *Inwestycje, które na obecnym etapie można uznać za wymagające lub mogące wymagać raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.*

Nazwa Inwestycji	Potencjalny negatywny wpływ na etapie realizacji inwestycji	Potencjalny negatywny wpływ na etapie użytkowania
Budowa sieci wodociągowej we wsiach Hejdyk i Ciesina	<ul style="list-style-type: none"> • naruszenia powierzchni ziemi, • zakłócenia ruchu drogowego (oraz związane z tym: zwiększona emisja spalin i hałasu z ruchu samochodowego, pylenie z dróg, zmniejszenie bezpieczeństwa na drodze), • wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych, • emisja spalin i hałasu z maszyn budowlanych 	brak
Budowa sieci wodociągowej we wsi Łupki		
Budowa sieci wodociągowych we wsiach Kociołek Szlachecki, Rostki, Łysonie, Pilchy, Szczechy Małe		
Budowa sieci wodociągowych we wsiach Turośl, Uściany, Zdunowo, Wielki Las, Pogobie Średnie, Pogobie Tylne		
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej we wsi Łupki		
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Wąglickiej w Pisz		
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej we wsiach Kociołek Szlachecki, Rostki, Łysonie, Pilchy, Szczechy Małe		
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej we wsiach Turośl, Uściany, Zdunowo, Wielki Las, Pogobie Średnie, Pogobie Tylne		
Budowa ulicy Słubickiej w Pisz		
Budowa ulic Kowieńskiej i Żurawiej w Pisz		
Budowa ul. Lisiej w Pisz		
Budowa ul. Wańkowicza w Pisz		
Przebudowa ulic Parkowej i Nidzkiej w Pisz		
Przebudowa drogi we wsi Łupki Kolonia		
Przebudowa drogi Kocioł – Kocioł Duży		

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej sieci wodociągowej od m. Maldanin do m. Zdory; przebudowa istniejącego kolektora tłoczego Pisz - Maldanin		
Modernizacja SUW w Pisz		
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Pisz w obrębie ulic: Spacerowej, Krańcowej, Daleckiej, Małej, Poprzecznej, Uroczej, Świerczewskiego, Mieszka I, Bema, Jagiełły, Sikorskiego, Skrzetuskiego, Polnej, Sienkiewicza, Mickiewicza, Wąglickiej		
Rozbudowa z przebudową miejskiej oczyszczalni ścieków w Pisz		
Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Jaśkowo		
Wymiana sieci wodociągowej w m. Karpa		
Wymiana sieci wodociągowej w ul. Olsztyńskiej na odcinku od ul. Olsztyńskiej do ul. Nidzkiej		
Spinka sieci wodociągowej ul. Gdańskiej z m. Wąglik		
Budowa sieci wodociągowej od m. Wielki Las do m. Uściany		
Budowa sieci wodociągowej spinającej sieć w ul. Słubickiej z ul. Jagodną i ul. Pisańskiego		

Negatywne oddziaływanie ww. inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala (a zwłaszcza percepcja) wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji, także pozwoli istotnie ograniczyć te oddziaływania.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m. in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt. Niemniej na obecnym etapie nie przewiduje się zaistnienia szkód w środowisku wywołanych realizacją *Programu...*, które wymagałyby kompensacji.

Przy realizacji poszczególnych rozwiązań należy szczegółowo przebadać już konkretne przedsięwzięcia pod kątem ich oddziaływania na środowisko. W wyniku tej analizy koniecznym może okazać się podjęcie odpowiednich działań zapobiegawczych bądź nawet kompensacyjnych, np.:

- translokacje populacji gatunków podlegających ochronie prawnej i zagrożonych w siedliska zastępcze, jeśli nie istnieje racjonalny sposób na ich zachowanie *in situ*.
- wykupywanie gruntów przeznaczonych dla realizacji celów ochrony przyrody jako rekompensaty za spowodowane straty w środowisku przyrodniczym,
- stosowanie nasadzeń kompensacyjnych w przypadku konieczności likwidacji fragmentów zakrzewień lub zadrzewień w dolinach rzecznych,
- przeznaczanie jak największej powierzchni rekultywowanych wyrobisk czy innych terenów pod naturalną sukcesję, w umownym „ekologicznym” kierunku rekultywacji.

11.1 Cele, przedmiot ochrony integralność obszaru Natura 2000

Z uwagi na położenie niektórych projektowanych inwestycji w znacznych odległościach (kilku km) od obszaru Natura 2000 nie przewiduje się negatywnego wpływu na cele, przedmiot ochrony i jego integralność. Projektowane funkcje i ich oddziaływanie poprzez brak powiązań nie będą ingerować w funkcjonowanie występujących w jego obrębie siedlisk chronionej ornitofauny.

W zakresie wpływu na siedliska przyrodnicze i gatunki chronione z analogicznych powodów nie przewiduje się negatywnego znaczącego oddziaływania.

Na podstawie przeprowadzonej analizy i oceny oraz przy założeniu zastosowania działań minimalizujących potencjalny negatywny wpływ można stwierdzić, iż ustalenia rozpatrywanego projektu *Programu...* nie będą powodować negatywnych skutków dla obszarów Europejskiej Sieci Natura 2000. Nie spowodują oddziaływań zagrażających siedliskom flory i fauny chronionej skutkujących, wymieraniem gatunków lub spadkiem liczebności populacji.

Realizacja projektowanych funkcji nie spowoduje zagrożeń i utraty przypisanych obszarom Natura 2000 funkcji ochronnych.

Przewiduje się, iż oddziaływanie realizacji projektu *Programu...* na przedmiotowe obszary Natura 2000 będzie miało w przewadze charakter neutralny, nie powinno spowodować oddziaływań skumulowanych, ponadlokalnych, ani wtórnych, zagrażających gatunkom i siedliskom chronionym.

12 ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W PROGRAMIE...

Większość zadań przewidzianych do realizacji w ramach *Programu...* będzie miało pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma środowiskowego uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od chłonności lokalnego środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych. W związku z tym podczas budowy infrastruktury odpadowej należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje negatywne dla środowiska.

Warunkiem prawidłowego funkcjonowania zaproponowanych w *Programie...* założeń jest zachowanie określonych terminów realizacji przyjętych zadań, dostępność środków finansowych i brak protestów mieszkańców. W związku z tym, iż bardzo często inwestycje w początkowej fazie (np. podczas budowy) wydają się być inwestycjami degradującymi środowisko, należy wówczas szczególny nacisk położyć na rozwinięcie szeroko pojętej edukacji mieszkańców w tym zakresie.

W trakcie opracowywania Prognozy nie stwierdzono istotnych niedostatków lub braków materiałów, które ograniczyłyby możliwość wykonania prognozy.

13 STRESZCZENIE

Podstawa prawna sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko „Programu ochrony środowiska dla miasta i gminy Pisz na lata 2012 – 2015 z perspektywą do roku 2018” jest art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust.1 i 2, ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.).

Zawartość niniejszej Prognozy wynika z art. 51 ust. 2 ww. ustawy. Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania *Programu...* na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

Analiza celów ustanowionych w *Programie...* wykazała, że są zgodne i realizują cel strategiczny wyznaczony w:

- Traktacie Akcesyjnym - VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego,
- Polityce Ekologicznej Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016,
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości,
- Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015),
- Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski 2007-2013
- Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013,
- Programie Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011- 2014,
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020,
- Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko- Mazurskim
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Piskiego na lata 2008-2011,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pisz.

Ocena stanu środowiska na terenie gminy pozwoliła wskazać następujące problemy ochrony środowiska:

- przyszłościowy problem zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
- zbyt niski stopień skanalizowania gminy w stosunku do zwodociągowania,
- przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza wywołanych emisją niską,
- niewłaściwe postępowanie z odpadami komunalnymi, niebezpiecznymi i osadami ściekowymi.

Wskazane problemy środowiskowe na terenie gminy znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w *Programie...* zadań do realizacji. W *Prognozie...* przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji zadań na następujące

elementy: powietrze i klimat, wody, różnorodność biologiczna, powierzchnia ziemi i gleba, krajobraz, dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki, populacja, zdrowie ludzi oraz Naturę 2000 i jej integralność. Określono oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania zadań wskazanych w *Programie...* na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Pozytywnym długofalowym oddziaływaniem charakteryzować się będą przedsięwzięcia z dziedziny:

- uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej,

Negatywne krótkoterminowe oddziaływania na środowisko mogą być związane z fazą realizacji inwestycji. Jako ewentualne długoterminowe oddziaływania zidentyfikowano głównie inwestycje z dziedziny rozwoju sieci transportowej np.: budowa nowych szlaków komunikacyjnych, są to:

- nieodwracalne przekształcenia terenów,
- nieodwracalne zmiany w krajobrazie,
- pogorszenie jakości powietrza (większa przepustowość dróg),
- podwyższenie poziomu hałasu,
- przerwanie szlaków migracji.

Brak realizacji z proponowanych działań nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko. Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. W przypadku inwestycji, których oddziaływanie na środowisko może być negatywne należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie niekorzystnie oddziaływać na środowisko.

W przypadku, gdy projekty nie zostaną wdrożone prowadzi to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie ochrony środowiska co negatywnie wpływać będzie na zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich priorytetów pozwala na stwierdzenie, że ich realizacja generalnie spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo - kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych.

14 WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH

1. Traktat Akcesyjny - VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego,
2. Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016,
3. Krajowy Program Zwiększania Lesistości,
4. Narodowa Strategia Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015),
5. Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski 2007-2013
6. Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007-2013,
7. Programie Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011- 2014,
8. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020,
9. Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko- Mazurskim
10. Program Ochrony Środowiska Powiatu Piskiego na lata 2008-2011,
11. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pisz.
12. Raport o stanie środowiska województwa warmińsko- mazurskiego w 2010 roku,
13. Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego, <http://www.stat.gov.pl>,
14. Strona internetowa Państwowej Straży Pożarnej, <http://www.straz.gov.pl/page/index.php>,
15. Strona internetowa Ministerstwa Środowiska, <http://www.mos.gov.pl/>,